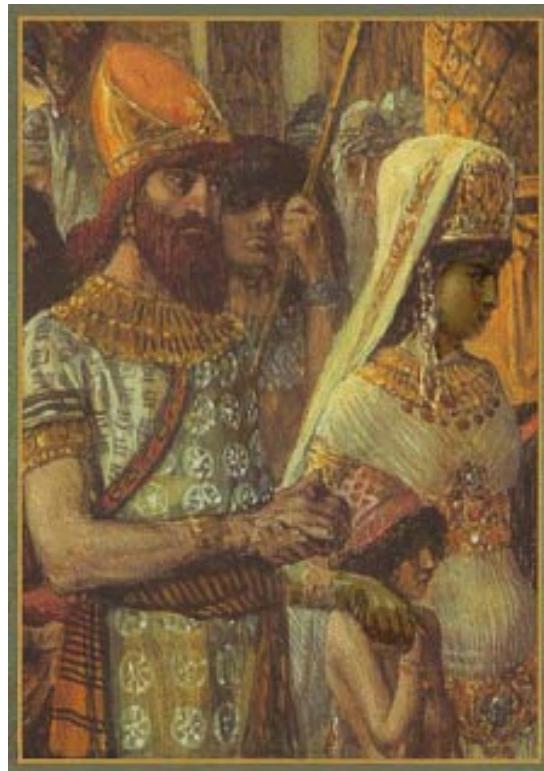

Susret kralja Solomona i kraljice od Sabe kao motiv u umetničkim delima

„Solomon i kraljica od Sabe”, druga polovina 19. veka, autor francuski slikar Džejms Tisot, sada u Jevrejskom muzeju, u Njujorku, SAD

Autor teksta i izbor slika: Aron Albahari

Uvod

Iako arheolozi do sada, uglavnom nisu otkrili direktne arheološke artefakte koji se nedvosmisleno dovode u vezu sa jevrejskim kraljem Solomonom (970.- 930.g.p.n.e.) i etiopskom "**kraljicom od Sabe**" (oko 1005.- 955.g.p.n.e.), najznačajnije knjige judeo-hrišćanske (jevrejsko-hrišćanske) i islamske civilizacije – Biblija i Kur'an, pominju i ovu zemlju i njen narod (Sabu i Sabance), i posetu ove, u njima neimenovane kraljice, izraelskom kralju Solomonu u Jerusalemu. Biblija smešta ovaj događaj u vreme oko 970.g.p.n.e.

Takođe i značajni etiopski spis Kebra Nagas ("Knjiga slave kraljeva") pominje i ovo kraljevstvo i ovu kraljicu, ali njenim etiopskim imenom – **Makeda (Makueda)**.

Grad Sabu pominje i perzijski kralj Kambiz II, ali taj grad zove Meroe, pa za njega kaže: "*grad kružno opasuje Nil, a druge dve reke, Astapus i Astaboras nude i zaštitu od stranih vojski i rečnih poplava*".

Zanimljivo da i istočnoafrički narod Luhija (Lujia) iz Kenije, pominje moćnu kraljicu toga vremena, imenom **Nakuti**.

Konačno, i zapadnoafrička etnička grupa Jaruba iz Nigerije, pominje je titulom i imenom Oba (titula kralja-kraljice) **Bilkisu Sungbo**, imenom koje u mnogome podseća na njeni ime u muslimanskim izvorima - **Bilkis (Balkis)**.

U svakom slučaju, ova, pre svega biblijska ali i kur'anska epizoda i priča o njenoj poseti jevrejskom izraelskom kralju Solomonu u Jerusalemu, ako je i bila istorijski događaj, u mnogome je, noseći notu romantičnosti i pustolovine, bila i još uvek jeste, umetnička inspiracija brojnim likovnim, vajarskim i drugim umetnicima u stvarnju njihovih dela. To se pre svega odnosi na etiopske, judeo-hrišćanske i muslimanske (perzijske, turske, arapske, afričke) autore i kulture.

Umetnička dela u etiopskoj kulturi

Svakako je potrebno pomenuti da već navedeni etiopski spis Kebra Nagast ("Knjiga slave kraljeva"), kojeg čine 117 poglavlja, nije vremenski konzistentan te pojedini njegovi delovi potiču i iz 2. i 3. veka nove ere. Ali u formi koja nam je danas poznata postoji od 12. - 13. veka, dakle preko 700 godina.

Ono što je sa aspekta ovoga teksta bitno, je da se u ovom spisu direktno pominje i opisuje poseta etiopske kraljice Makede izraelskom kralju Solomonu, rađanje i odrastanje njenog sina Menelika I, kojeg je dobila sa ovim jevrejskim kraljem, te ponovna poseta njenog sina Menelika Jerusalemu i kralju Solomonu. Tada je on, Menelik I, navodno od njega dobio i preuzeo na čuvanje značajnu relikviju „Zavetni kovčeg“. Ovo je bio važan trenutak u ukupnoj istoriji etiopskog naroda, jer je od Menelikove vladavine počela i verska konverzija etiopskog naroda sa dotadašnjeg verovanja u bogove Sunca, Meseca i zvezda na verovanje u „Boga Izraela“.

Kraljica Makeda se pominje u još jednom starom etiopskom spisu, a to je „Knjiga (kraljevstva) Aksum“. On predstavlja zbirku dokumenata koji se odnose na etiopsku antičku istoriju, a koji su bili pohranjeni u katedrali etiopske crkve Svetе Marije u gradu Aksum. Najstariji od ovih dokumenata potiče iz sredine 15. veka.

Pomenuto verovanje u „Boga Izraela“ će vremenom prerasti i postati jednom od najranijih hrišćanskih crkava (autohtono pravoslavna), koja i danas sadrži propise i rituale koji su izvorno jevrejski. To se odnosi na sledeće propise: **odredbe vezane za ishranu**: kao i jevrejski kašrut - košer (verski propisi o čistoći ishrane) propisuje se poseban način klanja životinja čije se meso koristi u ishrani, zabrana jedenja svinjetine i zabrana istovremenog jelenja mesnih i mlečnih proizvoda; **zatim odredbe o ženama**: zabrana da žene ulaze u bogomolju za vreme mesečnog ciklusa, obaveza pokrivanja glave u bogomoljama, odvojeno sedenje muškaraca i žena u bogomoljama; **obaveza za muškarce i žene** da prilikom ulaska u crkvu moraju izuti obuću. Interesantno je da ova odredba koju izvorno propisuje jevrejska *Tora*, Stari zavet, u *Drugoju knjizi Mojsijevoj, Knjizi Izlaska*; 3:5, danas nije deo jevrejske verske prakse, a jeste deo verske prakse Etiopske crkve i islama! I konačno **praznovanje Subote** (a ne nedelje) kao „Božijeg dana“ i dana odmora.

U nastavku slede prikazi motiva susreta kraljice Makede i kralja Solomona, koji svoje izvorište i inspiraciju nalaze u pomenutom spisu *Kebra Nagas* ("Knjiga slave kraljeva"), iz etiopskog istorijskog i kulturnog nasleđa.

Manuskripti nepoznatih etiopskih autora, inspirisani tekstovima iz istorijskog spisa „Kebra Nagast“ („Knjiga slave kraljeva“), prikazuju putovanje kraljice Makede u Jerusalem sa pratnjom i bogatim darovima i njen susret sa izraelskim kraljem Solonom

Slika iz samog spisa etiopske epske istorije kraljeva "Kebrä Nagast" ("Knjiga slave kraljeva"), u kojoj je dat detaljan opis putovanja kraljice Makeda u Jerusalem

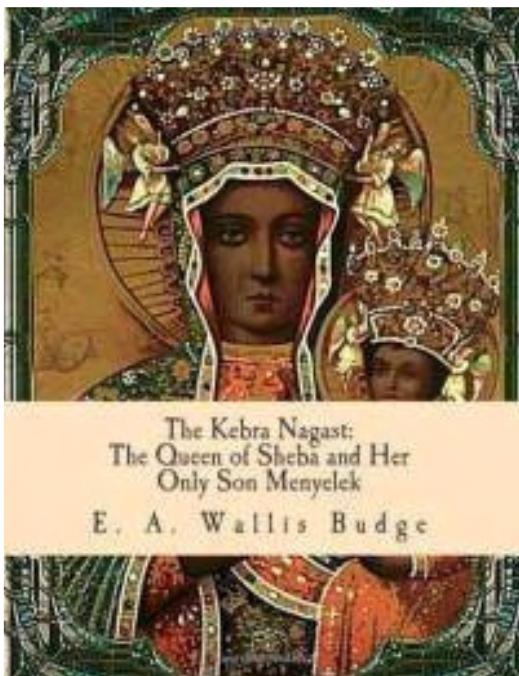
Orginal crtež na zidu crkve iz 12.-13. veka, u gradu Lalibela na severu Etiopije, drugom po svetosti hodočasnom gradu (posle Aksuma) Etiopske pravoslavne Crkve. Slika prikazuje „Kraljicu od Sabe“ (Makedu), na putu ka Jerusalemu. Ovaj prikaz na zidu se sada čuva u kolekciji Nacionalnog muzeja u Adis Abebi, glavnom gradu Etiopije

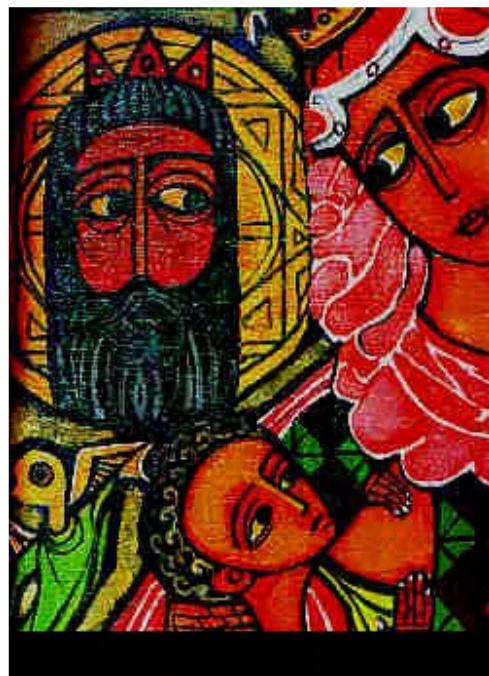
Jedan od brojnih prikaza kraljice Makeda u etiopskoj kulturi, inspirisan univerzalnim arhitipom sadržanim u mitu i predstavi kraljice od Sabe kao „Velike Majke“, odnosno osnivačem nacije (slika levo)

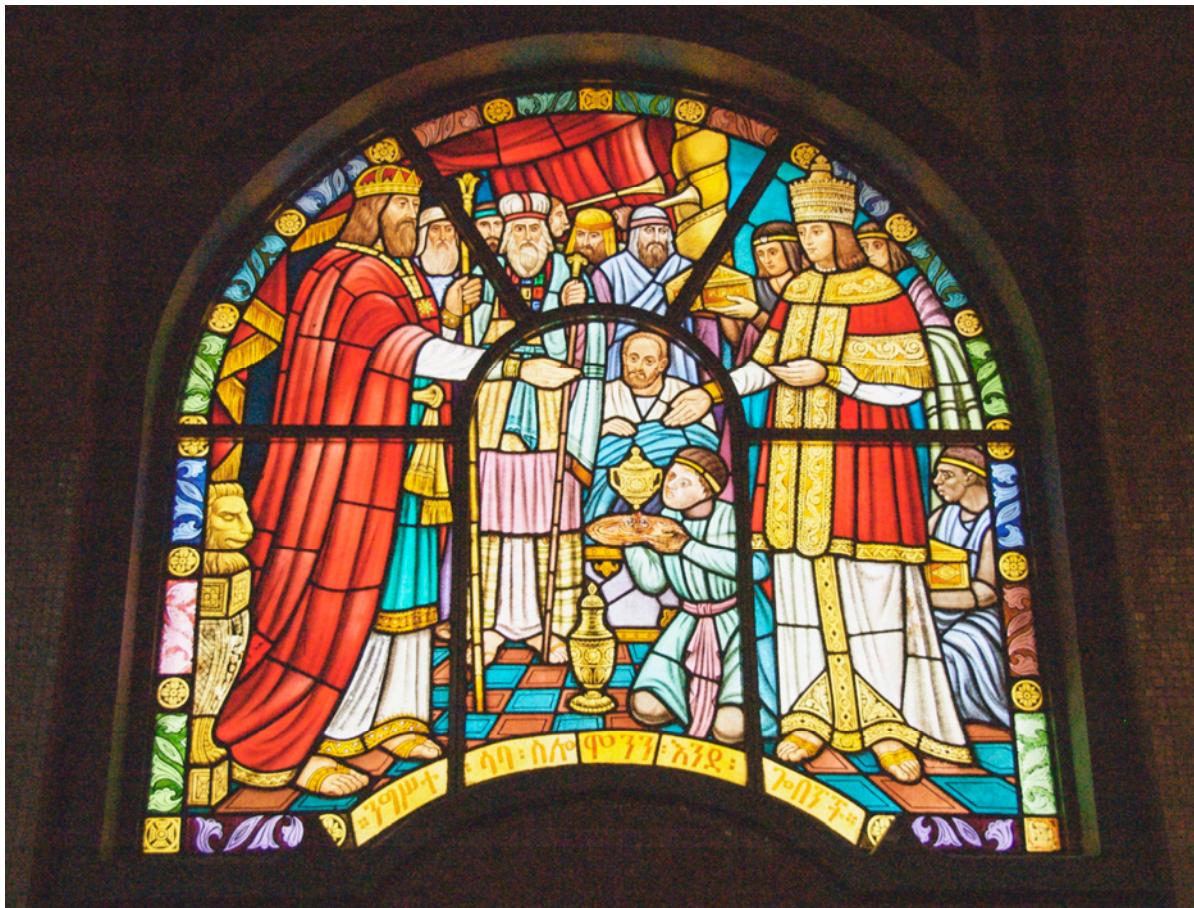
I upravo kao takva, kao osnivač nacije, dobiva mesto svetice u duhovnom i verskom aspektu. Na slici prikazana kao „Sveta Makeda“ koja drži dokument ispisan na hebrejskom jeziku, što treba da simbolizuje i potvrди njen kontakt sa mudrim izraelskim kraljem Solomonom, takođe priznatim i velikim vođom svoje jevrejske nacije i kraljevstva

Naslovnica knjige „Kebra Nagast“, sa prikazom Makede kao svetice koja drži u naručju sina Menelika, oboje sa krunama, što simbolizuje da će on biti budući kralj i naslednik prestola

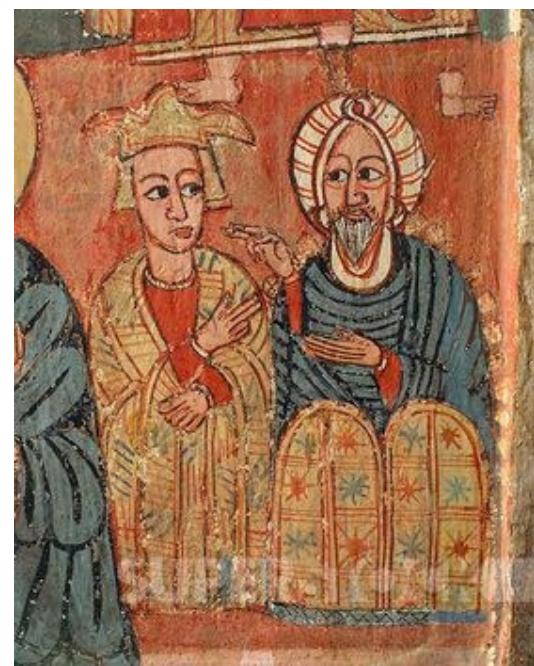
Motiv kralja Solomona, kraljice Makede i njihovog sina Menelika, vitraž na crkvi

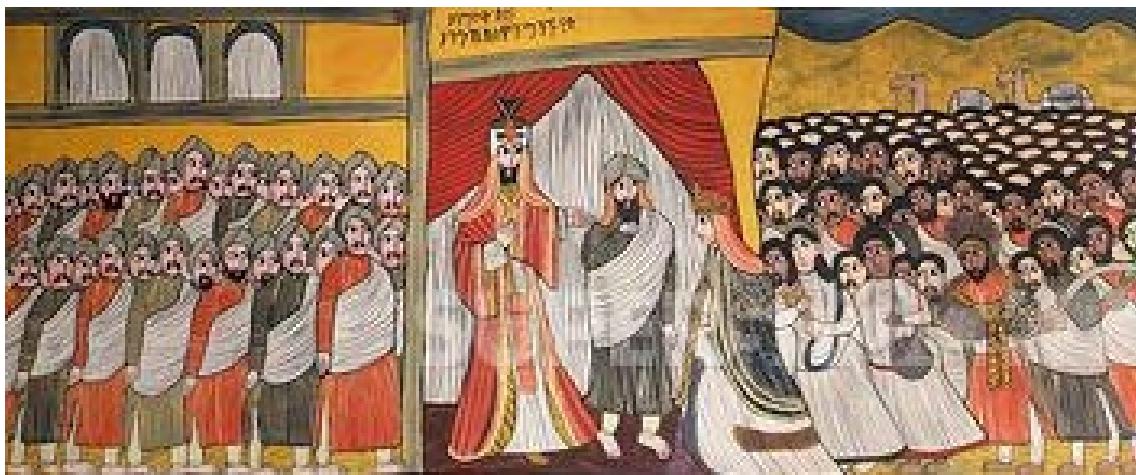
„Kralj Solomon prima kraljicu od Sabe“, vitraž na prozoru katedrale „Svete trojice“ u glavnom gradu Adis Abebi, u Etiopiji

„Kralj Solomon prima kraljicu od Sabe“, mural na zidu katedrale Svetog Đorđa, u Adis Abebi, Etiopija, rad Maitre Afeverk Teklea

Ikone na ikonostasnom drvetu sa detaljima prikaza susreta kralja Solomona i kraljice od Sabe, Makede, 18. vek (puna slika i detalj)

Dva crteža iz narodne tradicije, 18.- 19. vek, sa motivom susreta Solomona i kraljice Makede, i crtež u crkvenoj molitvenoj knjizi, sada u Britanskom muzeju, u Londonu, Engleska

„Kraljice od Sabe na putu Solomonu“, crtež 19. vek, narodni motiv

Kolaž od pet crteža na papiru, sa pratećim tekstom na etiopskom jeziku, sredina 20. veka, autor Tadeš V. Aregaj. Tekst 1. slike: Kraljica od Sabe šalje poruku kralju Solomonu. 2.slika: glasnik predaje poruku kralju Solomonu. 3. slika: Kraljica se susreće sa kraljem Solomonom, dok njen rob predaje darove. 4. slika: Kralj Solomon i Kraljica zajedno jedu, dok ruke drže u korpi. 5. slika: Pre nego što će Kraljica poći kući u Etiopiju, Kralj joj daje prsten koji će predati detetu koje nosi (trudna je) kojim će se on predstaviti kada se (jednom) vrati na Kraljev dvor.

Orden reda „Kraljice od Sabe“, izvorno uveden kao ženski orden 1922. godine, od strane etiopske vladarke i kraljice Zaudite I (rođena 1876.g, vladala od 1916.- 1930.g.). Njeno kršteno ime Zavdita (Zaudita) dolazi od ženskog hebrejskog jevrejskog imena Judita.

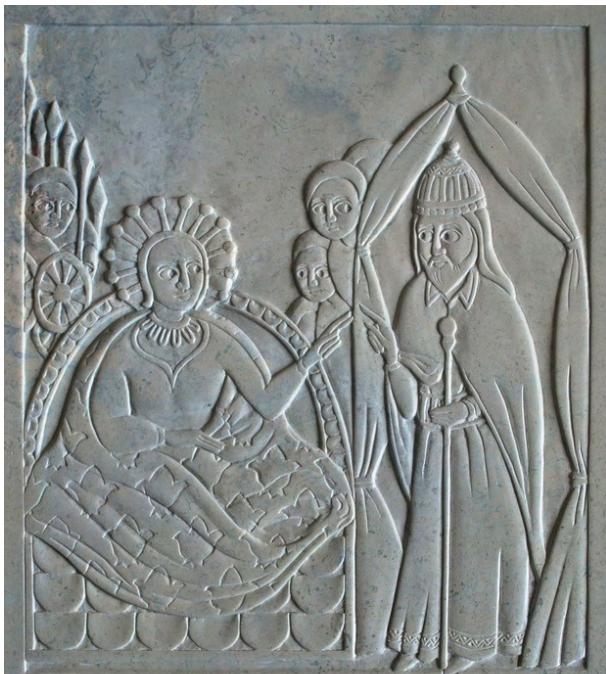
Etiopska kraljica Zavdita I

Orden „Kraljice od Sabe“, izvorno uveden kao ženski orden 1922. godine, od strane etiopske vladarke i kraljice Zaudite I

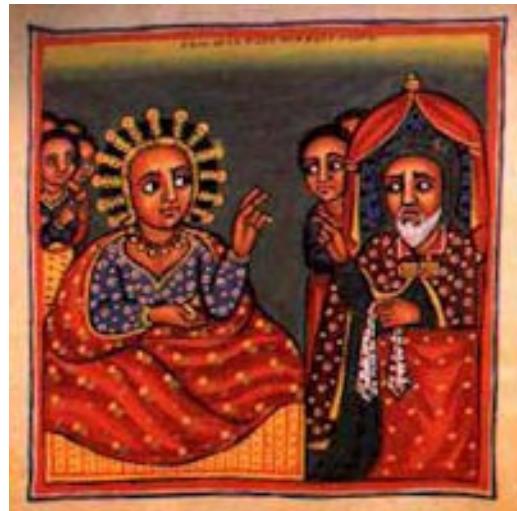

Orden „Solomonovog pečata“, uvedenog 1874. godine, kao „Orden Solomona“, od strane etiopskog cara Johanesa IV (1837- 1889.g.), a dopunjeno 1930. godine od strane cara Haile Selasija I (vladao od 1930. do 1974. godine)

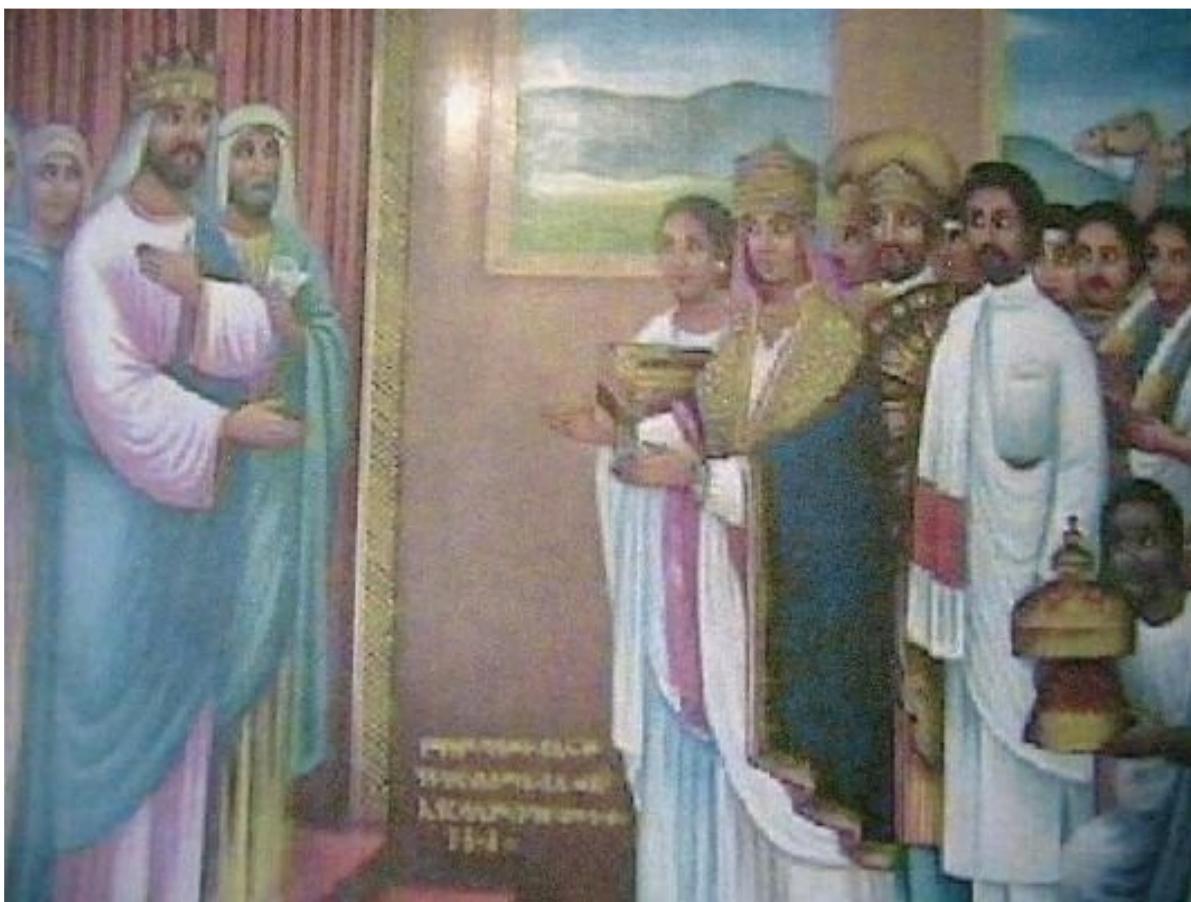

SHE WONDERED EXCEEDINGLY BECAUSE OF WHAT SHE SAW AND HEARD WITH HIM - HOW PERFECT HE WAS IN COMPOSURE AND WISE IN UNDERSTANDING.

A WOMAN OF SUCH SPLENDID BEAUTY HAS COME TO ME FROM THE ENDS OF THE EARTH - WHAT DO I KNOW?

Reljefni duborez u kamenu, rad savremenog autora i ikonografa Jonatana Pageaua, sa motivom susreta kraljice od Sabe i kralja Solomona (slika levo), rađen prema motivu iz etiopskog istorijskog epa "Kebra Nagast" ("Knjiga slave kraljeva") (slika desno)

„Kralja Solomon prima Makedu, kraljicu od Sabe“, savremeni mural na zidu etiopske pravoslavne crkve

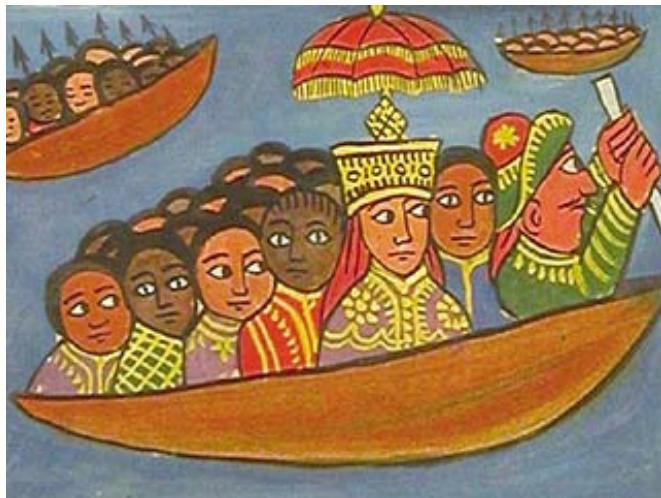

Mural (ovde u prikazu iz dva dela) na zidu etiopske kapele Svetog groba u Jerusalemu, Izrael, sa prikazom „Kralja Solomona kako dočekuje i prima kraljicu od Sabe sa njenom pratnjom i poklonima“

**ΦΑΥΕΕΝ ΣΗΒΑ ΒΕΙΝΓ ΑΤΤΕΝΕΣΙ ΒΥ ΗΕΚ Α
XIS AYSLIYNE KING SOLOMON AND QUEEN OF SABA**

Još jedan tipičan mural, ali ovde sa zida crkve u Aksumu, sa motivom koji se može videti širom Etiopije, sa prikazom susreta kralja Solomona i kraljice od Sabe u Jerusalemu

Peinture populaire d'Ethiopie. XXe siècle.

Slike sa izložbe „Kraljica od Sabe – žena kao sadržaj priče“, postavljene u Muzeju Vindonis, u Brigu, Švajcarska, a u povodu 3000 godina od susreta Makede i Solomona

„Sluge pripremaju hranu za banket kojim Solomon dočekuje kraljicu od Save“, crtež 19. vek, narodni motiv

„Kraljica od Sabe posećuje Solomona“, crtež u etiopskom ilustrovanom manuskriptu-rukopisu iz 15. veka, sada u Nacionalnoj biblioteci u Parizu, Francuska

„Solomon i kraljica od Sabe“, freska na zidu etiopske crkve-hrama u Lalibeli, Etiopija

„Solomon i kraljica od Sabe“, freska u etiopskoj crkvi-hramu u Lalibeli, Etiopija (puna slika - gore i uvećani detalj - dole)

Umetnička dela u afričkim kulturama

Ovaj opus svakako nije velik, niti se sa sigurnošću može reći koliko je prisutnost priče i motiva susreta kraljice od Sabe i kralja Solomona deo auhtohtone afričke kulture, a koliko deo preuzetog uticaja iz etiopskog, hrišćanskog i islamskog nasleđa. Ali i takva simbolična, našla je svoje mesto, moguće inspirisana i univerzalnom i romantičnom, a svakako i mističnom porukom, kako kod starijih afričkih autora tako i kod savremenih.

Crtež neimenovanog afričkog autora iz 20. veka, po inspiraciji priče o poseti kraljice od Sabe kralju Solomonu

„Kraljica od Sabe predaje poklone kralju Solomonu“, gravura na drvetu

Makeda, „Kraljica od Sabe“, koja nosi tipičnu afričku krunu, koja se može videti na klasičnim figurama afričke kulture (Ile-Ife bronza, keramičke skulpture Sao i jezera Čad, itd), 12.-14. vek

**Po inspiraciji afričke umetnosti,
nepoznat autor, 20. vek,
Kraljica sa pratnjom nosi
poklone kralju Solomonu (slika
desno)**

Reljefni prikaz žene u kamenu, pronađen u južnoj Etiopiji, je iz vremena pre nove ere. Oslikava ženu zagrnutu velom sa perlama, što može upućivati na njen nobl status, ali svakako nije nužno prikaz kraljice, pa ni kraljice Makede. Delo je od savremenika nazvano „Žena koja doziva“

„Makeda – Kraljica od Sabe“, autor Marseles Lavleis, SAD, 20. vek

„Kraljica od Sabe“, rad savremenog autora iz 20. veka, sa motivom afričke žene odevene u odoru kraljice

Umetnička dela u judeo-hrišćanskoj (jevrejsko-hrišćanskoj) kulturi

Likovno-stilski a i ukupnim brojem dela svakako najbogatiji umetnički prikazi motiva susreta kraljice od Sabe i kralja Solomona, dati su u delima evropskih likovnih autora. Svoju inspiraciju za taj rad oni su dominantno crpeli iz biblijskog judeo-hrišćanskog nasleđa, neovisno da li su pripadali srednjovekovnoj umetnosti (romantici, gotici), renesansi, baroku ili nekom kasnijem umetničkom pravcu, pa konačno i modernoj umetnosti savremenog doba.

Iako im je "i to bilo dovoljno" za inspiraciju za njihov rad, istorijsku osnovanost ovog biblijskog motiva svakako im je potvrđivalo i njeno pominjanje u radovima rimskog istoričara jevrejskog porekla, Jozefa Flavija (37.- 100.g.), jednog od najpoznatijih sa početka nove ere, koji u svojoj knjizi istorije "Jevrejske starine" pominje i grad Sabu, kao "kraljevski grad", a takođe govori i o samoj poseti koju je Solomonu učinila, kako on kaže "kraljica Egipta i Etiopije" (knjiga 8, poglavlje 6). On je u tom svom radu, naziva imenom **Nikol**.

Važno je još dodati da se u Bibliji ovaj motiv i ova priča pominje i u Starom zavetu (jevrejskom - *Prva knjiga kraljeva; 10:1-13* i *Druga knjiga dnevnika; 9:1-12*) i u Novom zavetu (hrišćanskom – *Jevanđelje po Mateju; 12:42* i *Jevanđelje po Luki; 11:31*).

Ni u Starom ni u Novom zavetu, ona, kraljica, nije pomenuta direktno određenim imenom, ali sâmo kraljevstvo Sabe se u Starom zavetu pominje preko dvadeset puta. U **Starom zavetu** opis o njoj započinje njenim oslovljavanjem kao "kraljice od Sabe", pa kaže: „*Glas koji je u Božijem imenu stekao Solomon, došao je do kraljice od Sabe; zato ona dođe da ga iskuša zagonetkama. Došla je u Jerusalem sa silnom pratnjom, s kamilama koje su nosile mirise, nebrojano zlato i drago kamenje. Došavši k Solomonu porazgovara se s njim o svemu što joj bješe na srcu*“.

U **Novom zavetu** ona se naziva „kraljicom Juga“, gde se kaže: „*Kraljica Juga dići će se na Sudu s ovim naraštajem...jer je došla s kraja zemlje da bi čula mudrost Solomonovu...*“

Sve u svemu, to je bilo dovoljno da ova biblijska epizoda postane umetnička inspiracija za verovatno najbrojniji i najbogatiji umetnički opus evropskih autora na određenu temu, koji je iskazan u raznim umetničkim oblicima (slike, zidne freske i reljefi, mozaici, vitraži, duborezi, gravure, vezovi, tkanja, crteži, skulpture i muzika). Naravno, umetnička inspiracija je išla i dalje pa je dosta čest motiv i prikaz lika same kraljice od Sabe, ali svakako i taj njen lik bio je inspirisan ukupnom biblijskom pričom o njenom odlasku u Jerusalem i poseti i susretu sa jevrejskim izraelskim kraljem Solonom.

Sledi prikaz najvećeg broja umetničkih dela inspirisanih ovim motivom.

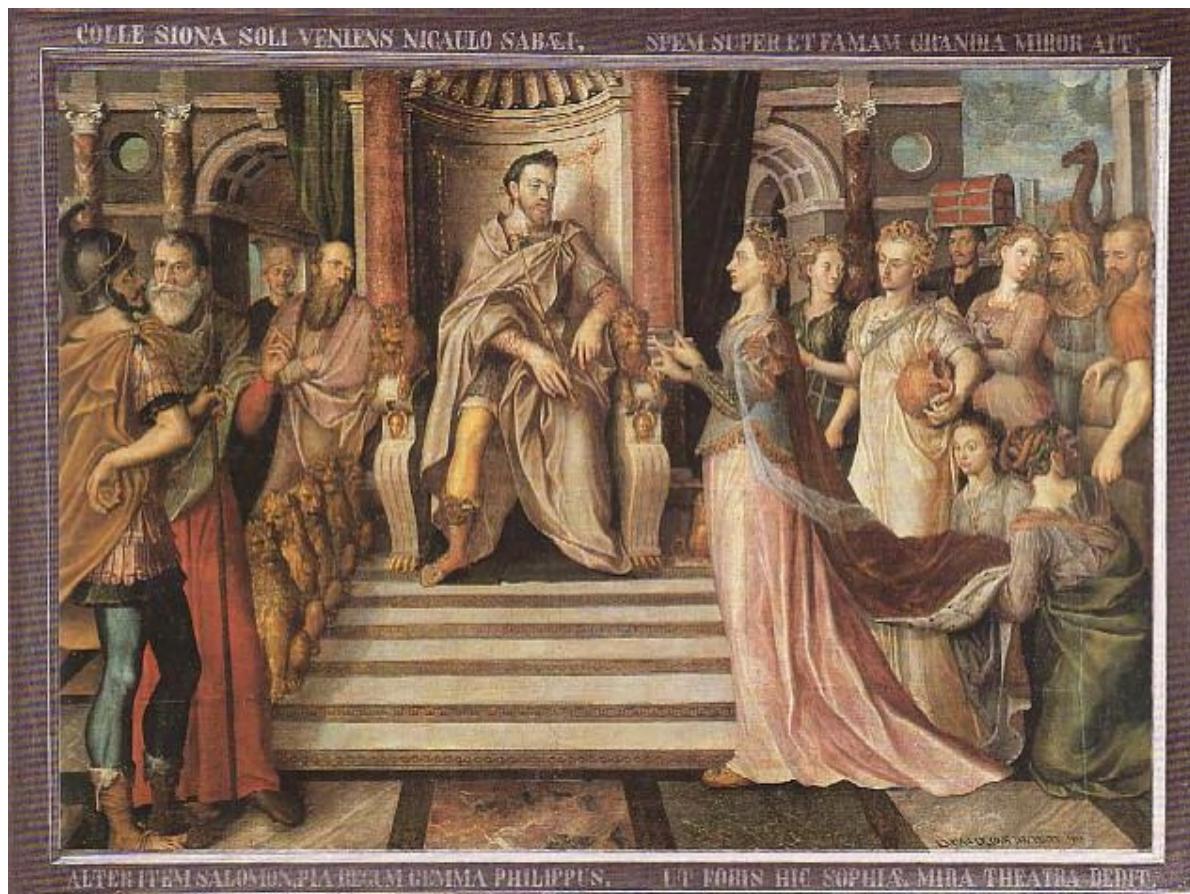
Likovna dela – slike (ulje na platnu, tempera, pastel,...)

„Susret Solomona i kraljice od Sabe“ (detalj slike), firentinski slikari Apolonio di Đovani di Tomaso i Marko del Bono di Marko, oko 1464-65.g., Muzeju lepe umetnosti u Bostonu, SAD

„Dolazak kraljica od Sabe“, firentinski slikar Apolonio di Đovani di Tomaso, 15. vek, puna slika i detalj na sledećoj strani

„Solomon i kraljica od Sabe“, flamanski slikar Lukas de Hir, 1559.g., katedrala Sent Bavo, Gent, Belgija

„Kralj Solomon i kraljica od Sabe”, tempera na drvetu, švajcarsko-nemački renesansni slikar Konrad Viz, oko 1434.g., Muzej umetnosti u Bazelu, Švajcarska

„Kraljica od Sabe pred Solomonom”, detalj, 18. vek, talijanski slikar Dovani Batista Tiepolo, sada u privatnoj kolekciji

„Solomon i Kraljica od Sabe“, između 1540-55.g., holandski slikar Lambert Sustris, sada u Nacionalnoj galeriji, London, Engleska

„Poseta kraljice od Sabe Solomonu“, oko 1600.g., bolonjska slikarka Lavinia Fontana, sada u Nacionalnoj galeriji u Londonu, Engleska

„Kraljica od Sabe pred
Solomonom“, 15.-16. vek,
venecijanska škola slikanja,
italijanski slikar Bonifacio Veronese
Pitati Veneciano, (tri njegove slike,
levo i dole)

„Solomon i kraljica od Sabe“, venecijanski slikar Đakopo Robusti Tintoreto, ulje na platnu, 1545.g., galerija Akademija, Venecija, Italija

„Kralj Salomon prima kraljicu od Sabe“, ulje na platnu, antverpenska škola slikanja, 17. vek, nepoznat autor

„Kraljica od Sabe pred Solomon“, manirizam, ulje na drvetu (svadbeni sanduk), 1545-47., Đakopo Robusti Tintoreto, sada u Galeriji slika Muzeja istorije umetnosti u Beču, Austrija

„Susret sa kraljicom od Sabe“, ulje na platnu, holandski slikar Piter Lastman, oko 1620.g., sada u Ministarstvu kulture, umetnosti i nacionalnog nasleđa Poljske, u Varšavi, Poljska

„Kralj Solomon prima kraljicu od Sabe“, ulje na panelu, između 1515. i 1520.g., rad nepoznatog autora iz grupe holanskih slikara „Antverpenskih manirista“, sada u galeriji Instituta za umetnost, u Čikagu, SAD

“Kraljica od Sabe pred Solonom”, 16.-17. vek, venecijanski slikar Leonardo Basano

„Solomon i kraljica od Sabe“, prva polovina 16. veka, deo slike venecijanskog slikara epohe manirizma (pozne renesanse), Đakobo Robusti Tintoreto, sada u muzeju u Luvru, Francuska

„Kralj Solomon i kraljica od Sabe“, ulje na platnu, autor Jakob de Vries, druga polovina 16. veka, sada u Muzeju Puškina u Moskvi, Rusija

„Solomon i kraljica od Sabe“, ulje na platnu, flandrijski slikar Piter Klaisens Mlađi, 16-17. vek, sada u Bonhamsu, London, Engleska

„Kralj Solomon i kraljica od Sabe“, ulje na platnu, autor Adrian van Stalbempt, prva polovina 17. veka

„Solomon i kraljica od Sabe“, ulje na platnu, flamanski slikar Frans Franken II Mlađi, 16.-17. vek, sada u Muzeju istorije i umetnosti, u gradu Šerpukov, Rusija

„Solomon i kraljica od Sabe”, prva polovina 17. veka, flamanski barokni slikar Kasper Van der Huker , sada u Muzeju lepe umetnosti u Blošu, Francuska

„Kraljica od Sabe pred Solonom”, barok, ulje na platnu, holandskog slikara Frans I Franken, kraj 16. i početak 17. veka

“Solomon i kraljica od Sabe”, prva polovina 17. veka, holandski barokni slikar Adrian Van Niland Mlađi, sada u Muzeju dekorativne umetnosti u Parizu, Francuska

„Solomon prima kraljicu od Sabe“, 17. vek, holandski slikar Zlatnog doba Dirk van Delen

„Kraljica od Sabe pred Solonom“, barok, druga polovina 17. veka, italijanski autor Matia Preti, sada u privatnoj kolekciji

„Kralj Solomon i kraljica od Sabe“, ulje na platnu, 17. vek, autor francuski barokni slikar Klod Vinjon

„Solomon i kraljica od Sabe“, Francuska škola slikanja, druga polovina 17. veka, autor Žerard Hut Kuningen , sada u Vilijem Dojl galeriji u Njujorku, SAD

“Kraljica od Sabe posećuje Solomona”, 18. vek, autor austrijski rokoko slikar Džon Džordž Placer, sada u Muzeju lepe umetnosti u Renu, Francuska

„Odlazak kraljice od Sabe“, crtež perom, barok, autor francuski slikar Klod Loren, 1648-51.g., sada u Nacionalnoj galeriji u Londonu, Engleska

„Kraljica od Sabe pred Solomonovim hramom u Jerusalemu“, ulje na platnu, autor Salomon de Brej, iz 1657. godine, sada u privatnoj kolekciji Jan Arkenštajna

„Kralj Solomon prima kraljicu od Sabe“, ulje na platnu flamanskog slikara Pol Rubensa, iz 1620. godine, sada u Galeriji za umetnost Kortauld instituta u Londonu, Engleska

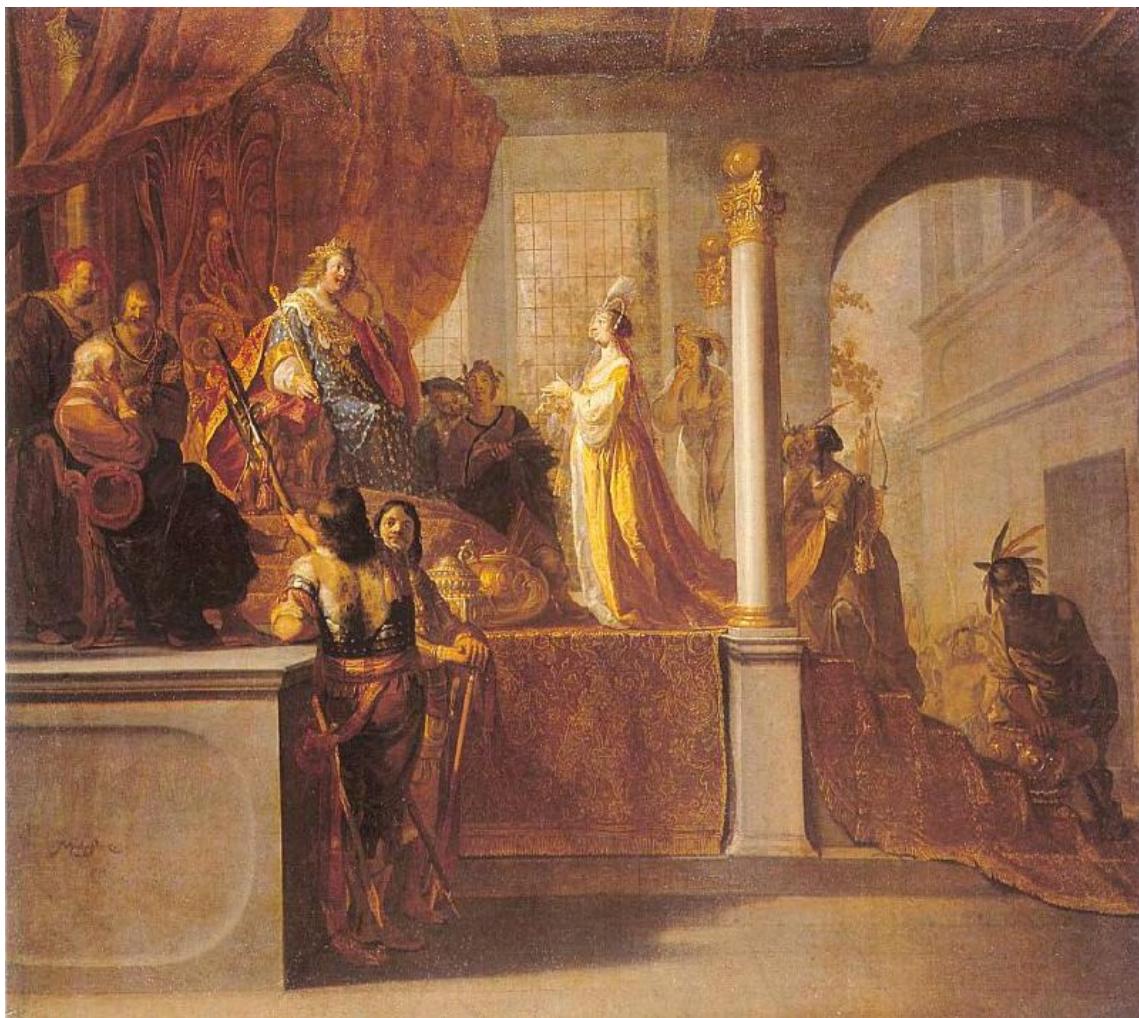
„Solomon i kraljica od Sabe“, 17. vek, ulje na platnu, barok, autor italijanski slikar Sebastijan Mazoni, sada u Nacionalnom muzeju u Beogradu, Srbija

„Kraljica od Sabe pred Solonom“, 16. vek, venecijanski slikar Luidi di Rafaelo

Replica slike „Kraljica od Sabe pred Solonom“, detalj, 18. vek, po slici talijanskog slikara Đovani Batista Tiepolija, sada u privatnoj kolekciji

„Kraljica od Sabe pred Solomonom“, prva polovina 17. veka, autor holandski slikar Zlatnog doba, Nikolaus Knufer, sada u muzeju Ermitaž, Sent Petersburg, Rusija

„Solomon prima kraljicu od Sabe“, ulje na platnu, 18. vek, anonimni nemački slikar

„Solomon i kraljica od Sabe“, ulje na platnu, oko 1645.g., holandski slikar Vilijem de Purter, u kolekciji Mount Edgcumbe Hous, Engleska

„Kraljica od Sabe daje poklone kralju Solomonu”, italijanski slikar Luka Dordano, druga polovina 17. veka

„Solomon i kraljica od Sabe”, 17. vek, barok, flamanski slikar Erazmus Kulinus II

„Solomon i kraljica od Sabe“, kraj 17.-početak 18. veka, italijanski autor Dandini Pietro, sada u privatnoj kolekciji

„Solomon i kraljica od Sabe“ (ali takođe i „Ester pred Ahašverom“), ulje na platnu, barok, 17. vek, francuski slikar Klod Vinjon, sada u muzeju Luvr, u parizu, Francuska

„Kralj Solomon prima kraljicu od Sabe“, ulje na platnu, barok, nastalo između 1620. i 1629.g., autor flamanski slikar Frans Franken II, sada u Muzeju umetnosti Valters, u Baltimoru, SAD

„Kraljica od Sabe i Solomon“, ulje na platnu, oko 1555-60.g., venecijanski slikar Đakopo Robusti Tintoreto, sada u muzeju Prado, Madrid, Španija

„Solomon i kraljica od Sabe“, ulje na platnu, Frans Franken II Mlađi, 16.-17. vek, sada u Muzeju fine umetnosti, u gradu Kimperu, Francuska

„Solomon i kraljica od Sabe“, ulje na platnu, 16.-17. vek, flamanski barokni slikar Frans Franken II Mlađi

„Solomon i kraljica od Sabe“, ulje na platnu, Frans Franken II Mlađi, 16.-17. vek, sada u ponudi međunarodne umezničke galerije „Kristies“

„Kralja Solomon i kraljica od Sabe“, ulje na platnu, 16.-17. vek, flamanski barokni slikar Frans Franken II Mlađi

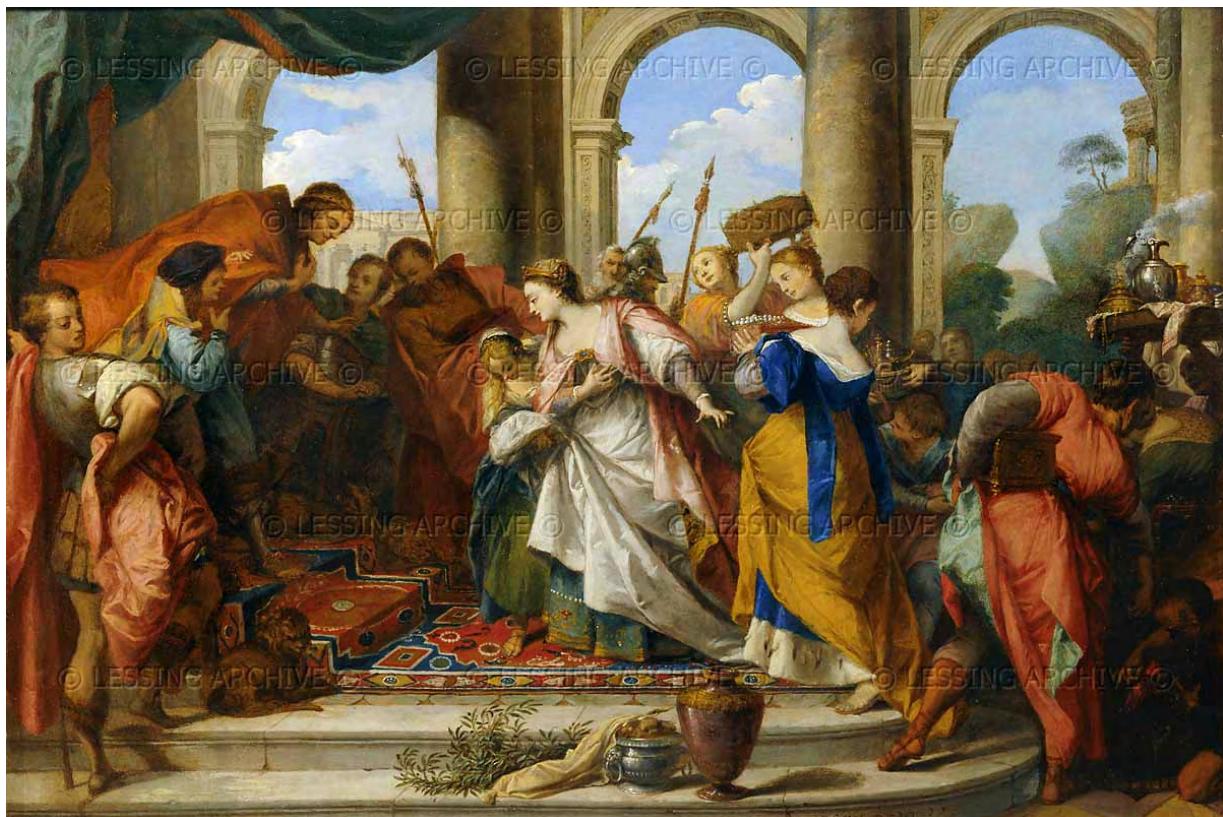
„Kraljica od Sabe pred Solonom“, ulje na platnu, 16.-17. vek, flamanski barokni slikar Frans Franken II Mlađi

„Kralj Salomon prima kraljicu od Sabe“, ulje na platnu, oko 1615.g., flamanski barokni slikar Frans Franken II Mlađi

„Solomon i kraljica od Sabe“, 17. vek, autora iz Pariza - Eustahia le Seura, osnivaču Francuske akademije slikearstva, sada u Barber institutu lepe umetnosti, u Birmingenu, Engleska

„Solomon i kraljica od Sabe“, barok, 18. vek, autor Nikolas Vlajhels, sada u Luvru, Pariz, Francuska

„Kraljica od Sabe pred Solomonom“, ulje na koži, barok, 17. vek, Peter van Lint, muzej Krozatier, Le Pej, Francuska

„Susret Solomon i kraljice od Sabe“, barok, 17. vek, flamanski slikar Erasmus Kulinus II, sada u muzeju Lihtenštajn, u Lihtenštajnu

„Solomon i kraljica od Sabe“, , ulje na platnu, 18. vek, rokoko, nemački autor Džon Dordž Trautman, sada u muzeju Panonhalma Arčabej, u gradu Panonhalma, Mađarska

„Putovanje kraljice od Sabe“, 15. vek, italijanski autori iz Firence - Apolonio di Đovani di Tomaso i Marko del Buono di Marko, sada u Muzeju lepe umetnosti u Bostonu, SAD

„Kraljica od Sabe pred Solonom“, 17. vek, holandski slikar Jakob Vilijems de Vet

„Solomon i kraljica od Sabe“, ulje na platnu, 1747.g., nemački slikar i slikar freski Jozef Vanenmašer

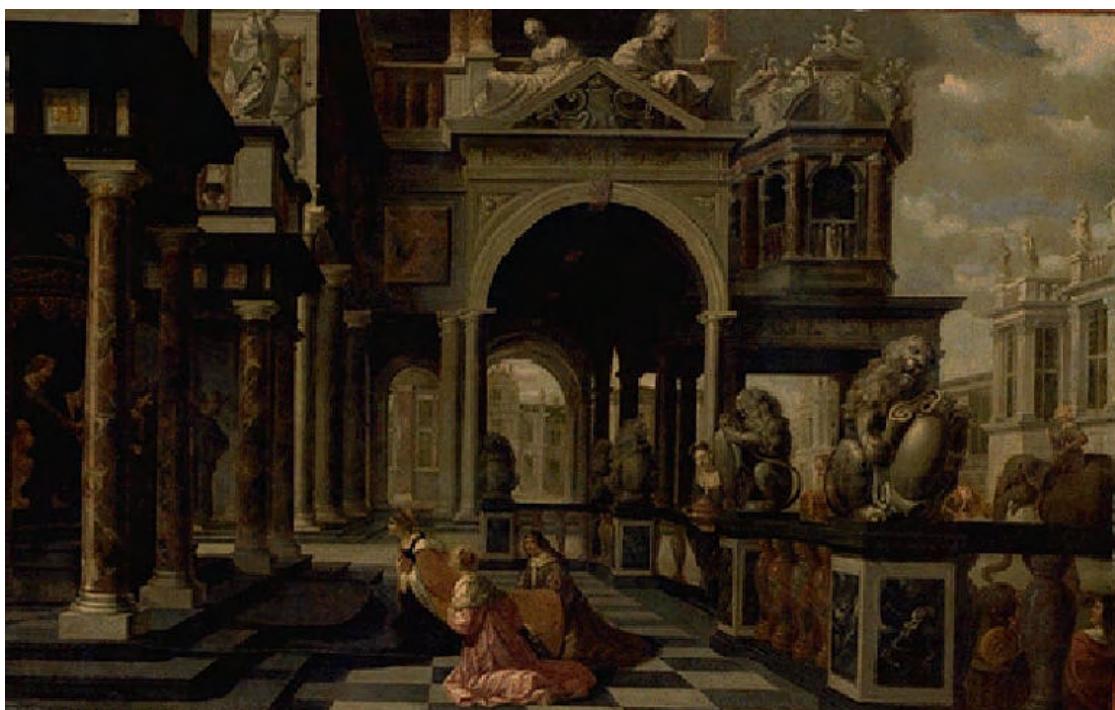
„Kraljica od Sabe kleći pred Solonom“, 18.-19. vek, nemački slikar Džon Fridrih August Tišbajn, sada u privatnoj kolekciji

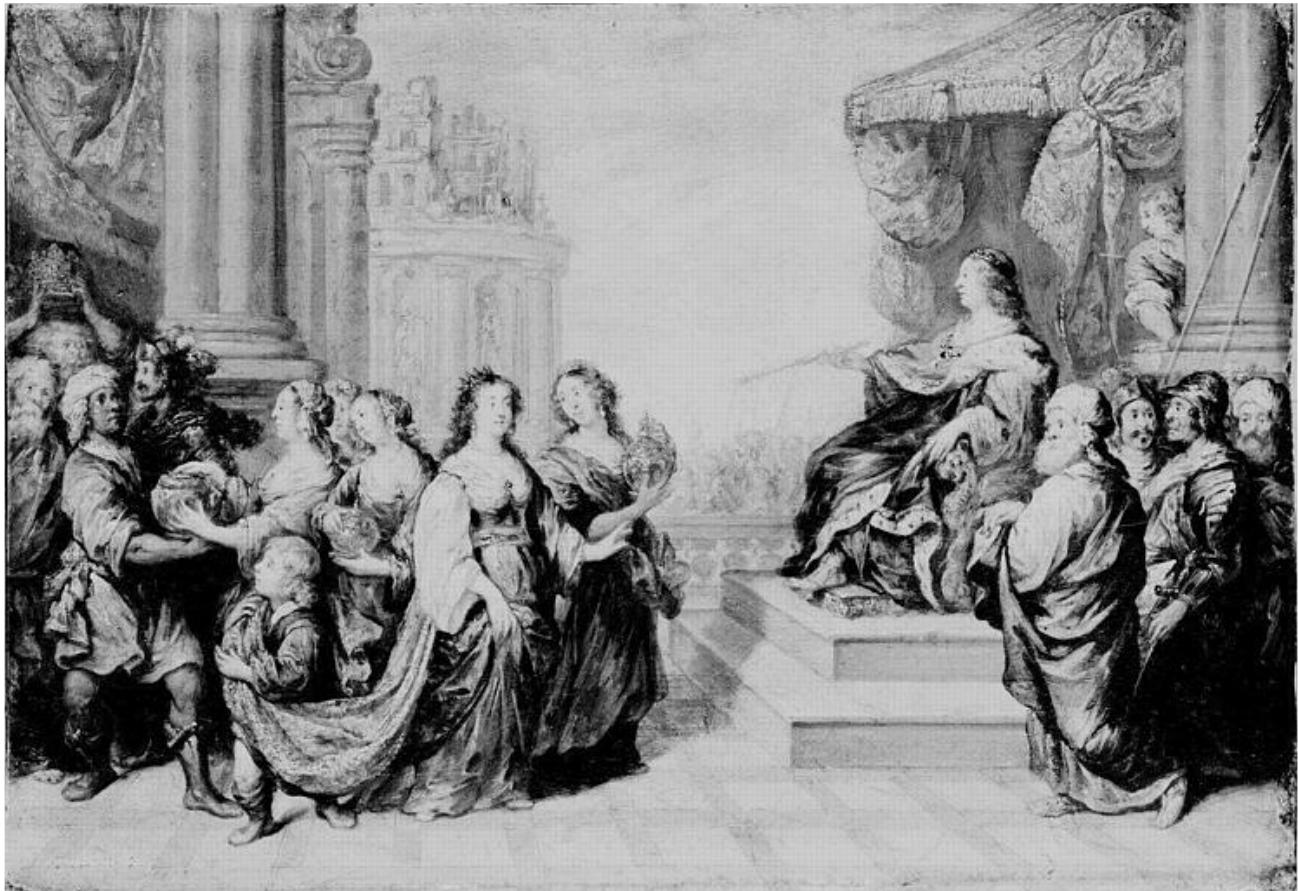
„Susret kralja Solomon i kraljice od Sabe, gde mu ona nudi darove“, kasni barok 17.-18. vek, delo italijanskog autora Alberta Karlieria

„Kraljica od Sabe pred Solonom“, ulje na platnu, 1720-30.g., bolonjski slikar Đuzepe Marčezi

„Solomon i kraljica od Sabe“, ulje na platnu, kraj 17. veka, holandski slikar zlatnog doba Dirk Van Delen

“Poseta kraljice od Sabe Solomona”, 17. vek, flamanski slikar Teniers David II Mlađi, sada u Muzeju lepe umetnosti, u Kanu, Francuska

„Kraljica od Sabe pred Solomon“, 16. vek, Đakopo Robusti Tintoreto

„Solomon prima kraljicu od Sabe“, prva polovina 17. veka, francuski slikar Žaki Stela, sada u Muzeju lepe umetnosti u Lionu, Francuska

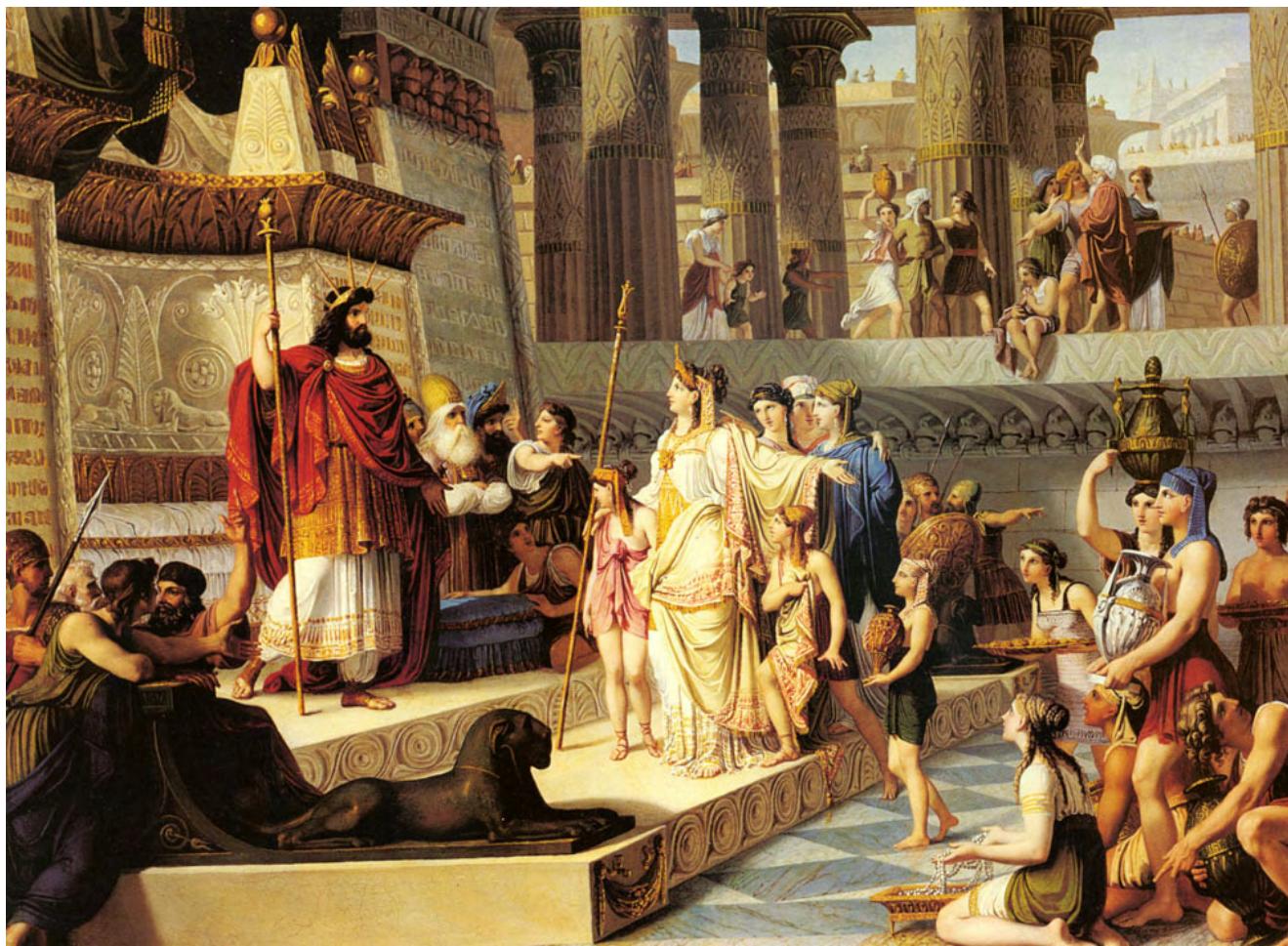

„Kraljica od Sabe“, ulje na platnu, 1838.g., švajcarski slikar Čarls Gabrijel Glejr, sada u Kantonalnom muzeju lepe umetnosti, u Lucernu, Švajcarska

Kralj Solomon pokazuje kraljici od Sabe plan za (jevrejski, o.a.) Hram (u Jerusalemu, o.a.), koji u ruci drži njegov arhitekta Hiram", uljana slika, 1760.g., američkog autora Seymour Lenhofa, sada u Nemačkom masonskom muzeju u Bajrojtu, Gornja Frankonija, Nemačka

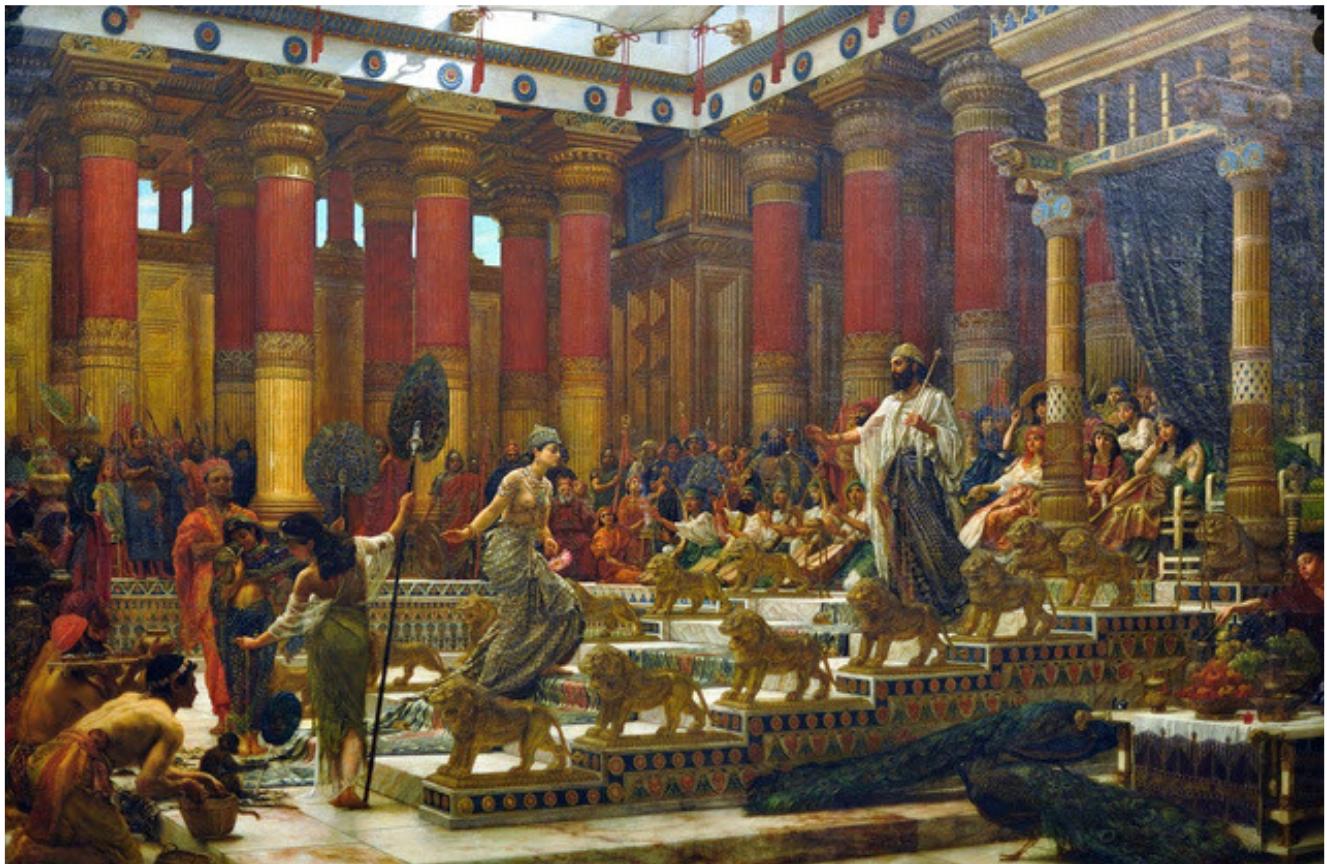

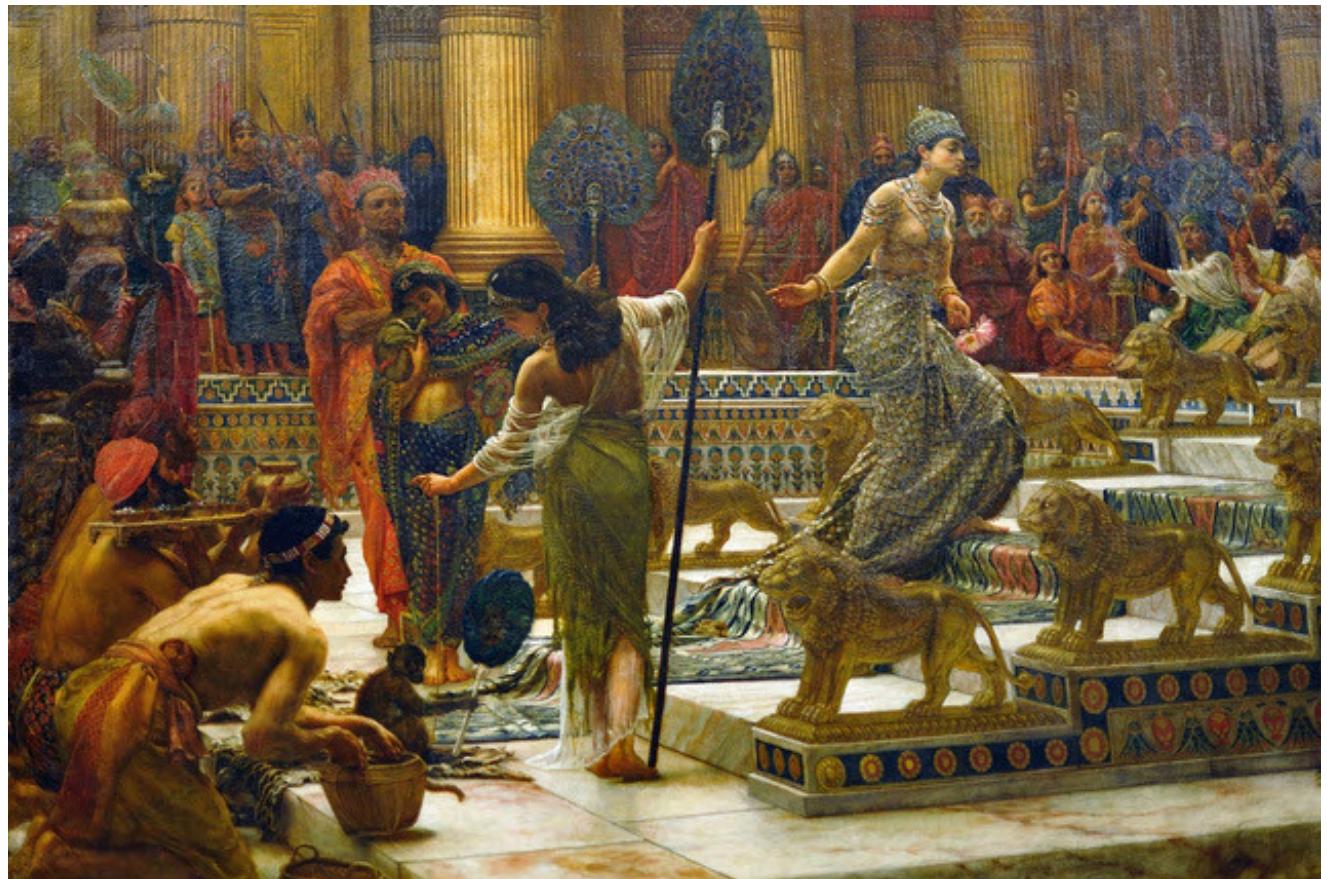
**„Solomona i kraljica od Sabe“, ulje na platnu, italijanskog autora Đovani Demina, iz 19. veka,
privatna kolekcija**

**„Kraljica od Sabe u poseti kralju Solomonu“, 18.- 19. vek., austrijski slikar Emanuel
Oberhauser,, sada u aukciskoj galeriji Katenberi aukciskoj galeriji**

**„Poseta kraljica od Sabe kralju Solomonu“, autora Ser Edvarda Džon Pojntera, iz 1890. godine,
sada u „Umetničkoj galeriji Novog Južnog Velsa, Australija,**

...i detalj iste slike, sa posebnim prikazom kraljice od Sabe

„Kraljica od Sabe“, 18.-19. vek, ulje na platnu, engleski slikar Vilijem Brasej Hol

„Kraljica od Sabe“, 1888.g., sada u kolekciji slika u Tjoliholm dvoru, u mestu Haland, Švedska

„Kraljica od Sabe“, 1923.g., škotski slikar Džon Dankan, puna slika i detalj

Kraljica od Sabe", 1880.g., autor nepoznat

„Kraljica od Sabe“, ulje na platnu, 1922.g., britanski autor Mark Gertler, sada u galeriji „Tate“

„Kraljica od Sabe“, 1907.g., engleski slikar, Edvard Slokomb, sada u privatnoj kolekciji

„Kraljica od Sabe“, 1912.g., ulje na drvetu, britanski slikar Dankan Grant, sada u kolekciji „Savremenog umetničkog društva“ ("Contemporary Art Society")

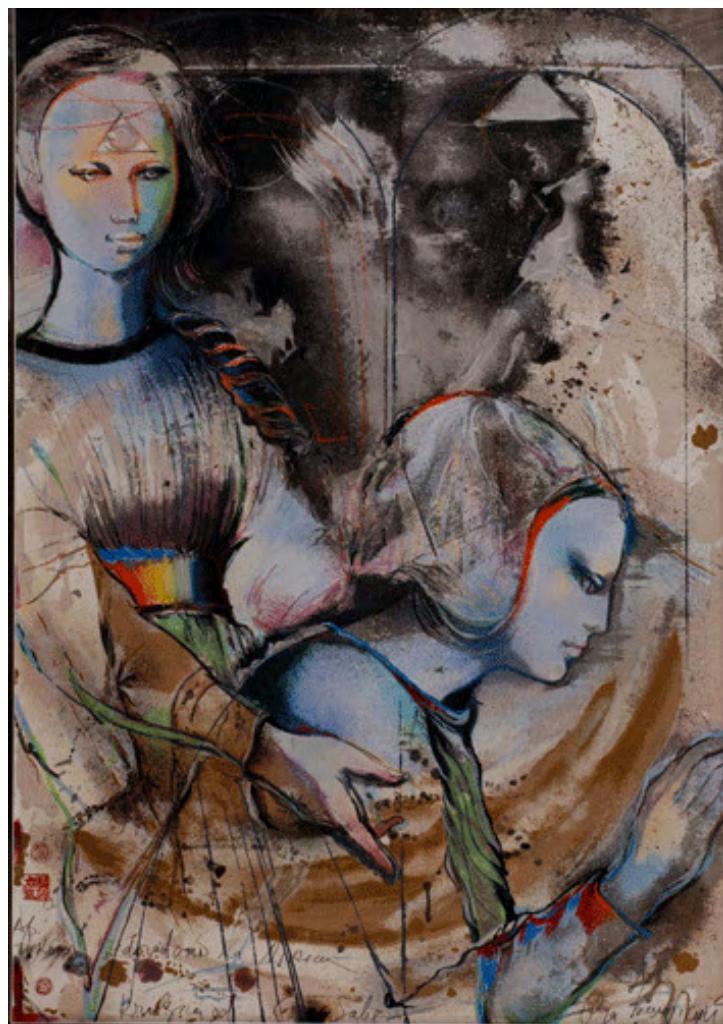
„Kraljica od Sabe“, Tadarida Ana Poland

„Kralj Solomon i carica Savska“, 19. vek, ruski autor, po slici švajcarsko-nemačkog renesansnog slikara Konrada Viza, oko 1434.g.

„Kraljica od Sabe i Solomon“, 19. vek, autor češki slikar Robert Leinveber, nemačka škola savremenog slikanja

„Kraljica od Sabe“, druga polovina 20. veka, srpska slikarka ruskog porekla Olga Olja Ivanjicki, privatna kolekcija

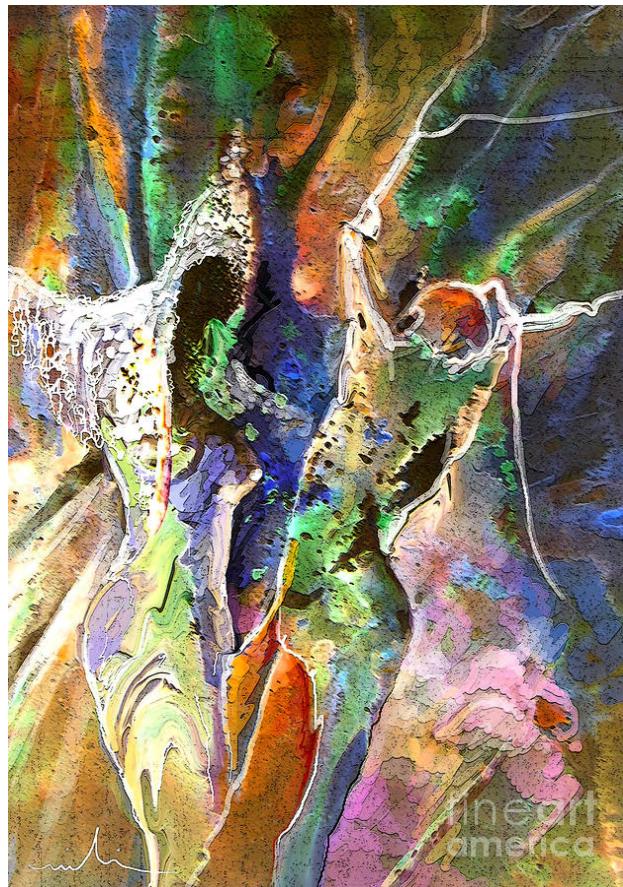

„Kraljica od Sabe“, prva polovina 20. veka, slika španskog savremenog autora Federika Beltran Masesa

„Solomon i kraljica od Sabe“, 20. vek, američko-jevrejski autor Artur Susman, sada u kolekciji galerije „Artur Susman“

**„Kraljica od Sabe i kralj Solomon“, 20. vek
savremena francuska likarka
Miki de Gudabum, crtež
mešana tehnika,**

**„Kraljica od Sabe“, 2004.g.,
španski moderni slikar Ginis
Kvinonero Santijago**

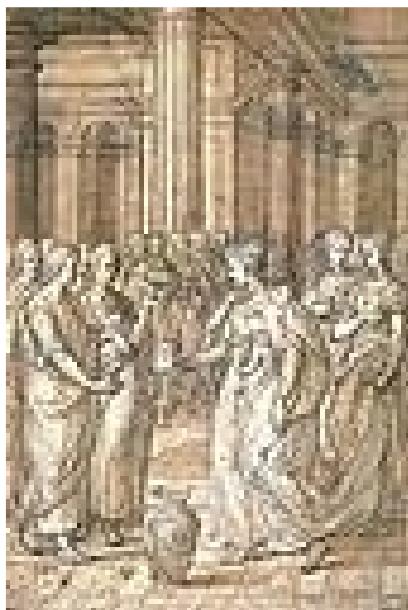
Crteži (akvarel, tinta, grafika, gravura, olovka, kreda, štampa)

Akvarel na papiru, "Solomon prima kraljicu od Sabe", oko 1751.g., holandski slikar Jakob Wit,
sada u Kortauld galeriji u Londonu, Engleska

"Solomon i kraljica od Sabe", prva polovina 16. veka, holandski renesansni slikar Jan van
Scorel

**„Solomon i kraljica od Sabe”, 16. vek,
francuski slikar Karon Antonioi, boja i
tinta, sada u muzeju Luvr, u Parizu**

**„Solomon i kraljica od Sabe”, 16. vek,
talijanski slikar Đulio Kampi, boja i tinta,
sada u muzeju Luvr , u Parizu, Francuska**

**„Kraljica od Sabe donosi poklone kralju Solomonu”, gravura, barok, prva polovina 17. veka,
italijanski autor Rosa Badaluči Sisto, sada u privatnoj kolekciji**

Ista slika, 17. vek, ali francuskog autora Nikolas Šaprona

„Kralj Solomon prima kraljicu od Sabe“, 1518.g., italijanski slikar Markantonio Raimondi

„Kraljice od Sabe kleći pred kraljem Solonom“, gravura na papiru, 1608.g., belgijskog autora Nikolas de Brin, sada u Fondu lepe umetnosti

„Doček kraljice od Sabe“, gravura iz 1585.g., belgijskog majstora Žerara de Juda, sada u muzeju „Blaga svete istorije Starog zaveta“, u Antverpenu, Belgija

„Kraljica od Sabe predaje poklone kralju Solomonu“, 16. vek, italijanski slikar Đuzepe Salviati

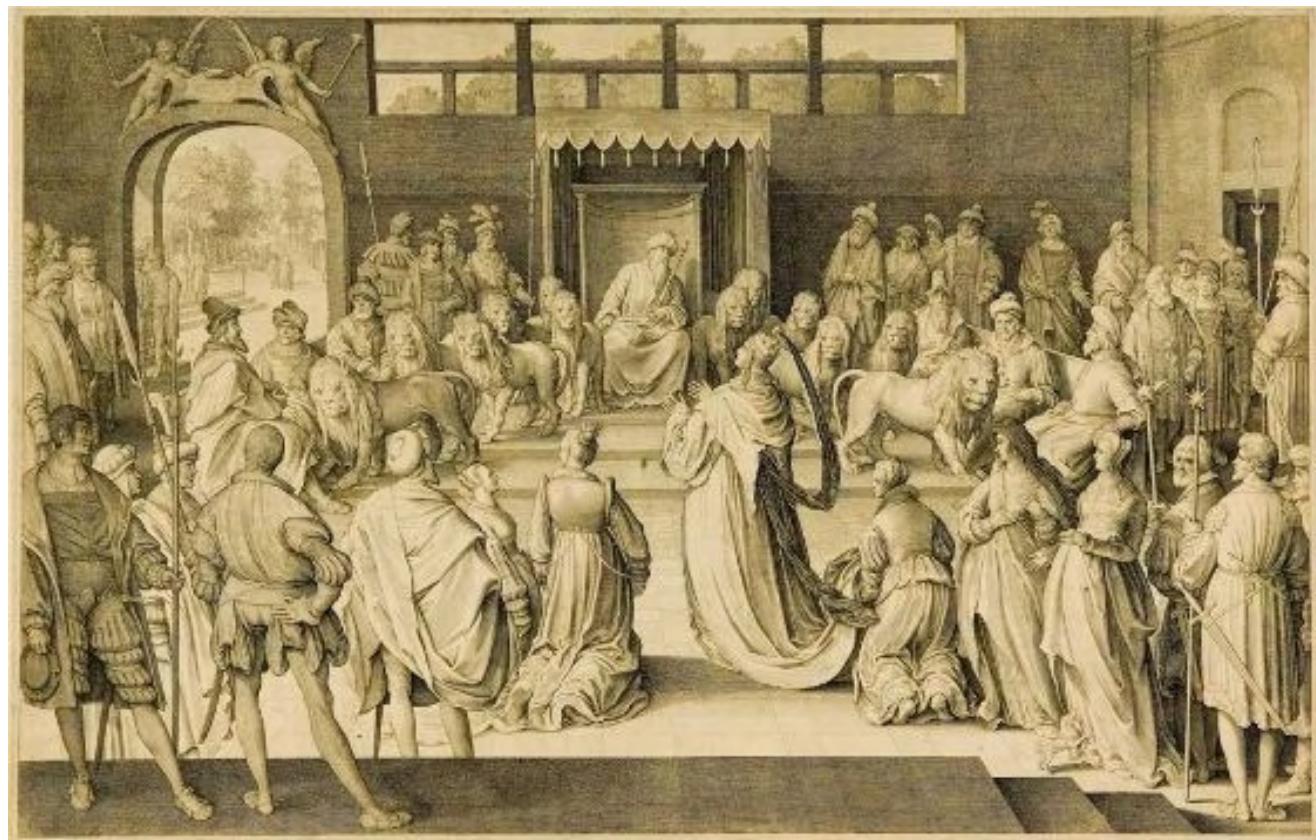
„Kraljica od Sabe, sa pratnjom i darovima, pred kraljem Solonom“, rad pod uticajem Francuske škole Fontenebl, kasna renesansa, druga polovina 16. veka, holandski autor Martin van Himkerš, sada u Muzeju umetnosti Metropoliten, Njujork, SAD

“Solomon i kraljica od Sabe”, crtež, 16. vek, flamanski slikar Frans Floris de Vriendt, sada u Muzeju umetnosti Metropoliten, Njujork, SAD

„Solomon i kraljica od Sabe”, crtež, 16. vek, holandski autor Dirk Volkerts Kurnhert, pod uticajem slikara Frans Floris de Vriendt, sada u Muzeju umetnosti Metropoliten, Njujork, SAD

„Solomon prima kraljicu od Sabe”, štampani otisak, 17. vek, flamanski autor Nikolas de Brajan

"Solomon i kraljica od Sabe", 17. vek, italijanski autor Bertoluči Frančesko, crtež u smeđe-šutom tonu

"Solomon prima kraljicu od Sabe pod baldehinom", crtež olovkom, grafitom i kistom, dizajn za scenu, 18. vek, italijanski autor Karlo Gali Bibiena, sada u Muzeju umetnosti Metropoliten, Njujork, SAD

**"Solomon prima kraljicu od Sabe", prva polovina 17. veka, po dizajnu nemačkog autora
Johan Matijas Kegera, gravuru uradio Fransoa Kolinjon, sada u Muzeju likovnih umetnosti, u
Nansiju, Francuska**

Dva crteža „Kraljica od Sabe pred Solomonom“, oko 1798.g., crtež olovkom, tintom i smeđom bojom, rusko-jevrejski autor Ivanovič Fedor Kalmicki, po orginalu Lorenca Gibertija, sada u Britanskom muzeju u Londonu, Engleska

“Kralj Solomon prima kraljicu od Sabe”, 17. vek, crtež, italijanski autor Frančesko Alegrini, sada u Muzeju umetnosti Metropoliten, Njujork, SAD

„Kraljica od Sabe pred Solonom“, 16., holandski autor, portretista i crtač religioznih motiva
Martin Jakobs Himkirk van Vin

„Solomon i kraljica od Sabe“, grafika, 16.-17. vek, italijanski autor D'akopo Palma de' Dovani

"Solomon i kraljica od Sabe", prva polovina 16. veka, italijanski autor Frančesko Mazola, sada u Muzeju lepe umetnosti u Angersu, Francuska

"Solomon prima kraljicu od Sabe", prva polovina 18. veka, olovka, tinta i kreda na papiru, autor flamanski slikar Pieter Risbrak, sada u Kortauld galeriji u Londonu, Engleska

„Kraljica od Sabe posećuje kralja Solomona“, gravura iz 19 veka, nemačkog slikara Julius Šnor von Karolsfelda

„Solomona prima kraljicu od Sabe“, 19. vek, italijanski autor Vitorio Bjančini

„Kraljica od Sabe posećuje Solomona“, 19. vek, F. Silber

Džon Dakan, 1923.g., preliminarni crtež-skica za sliku „Kraljica od Sabe“

**„Kraljica od Sabe pred kraljem
Solomonom“, crtež (gore) i skica (levo)
Marka Šagala, jevrejsko-francuskog
slikara, iz oko 1956. godine, sada u
Nacionalnom muzeju „Biblijске poruke
Marka Šagala“ u Nici, Francuska**

© Jael Avi-Yonah

„Kraljica od Sabe i kralj Solomon“, crtež, tintom i vodnom bojom, 20. vek, savremeni izraelski autor Jael Avi Jonah

„Carica Savska i Solomon“, crtež olovkom, 2011.g., rad savremenom ruskog autora Kolaksaia

Sike na zidu, freske i zidni reljeфи

„Susret Solomona i kraljice od Sabe“, Piero dela Frančeska, Italija, 1452-1466.g., freska u bazilici San Frančesko, u gradu Arezo, Toskana, Italija (cela slika gore i dva detalja)

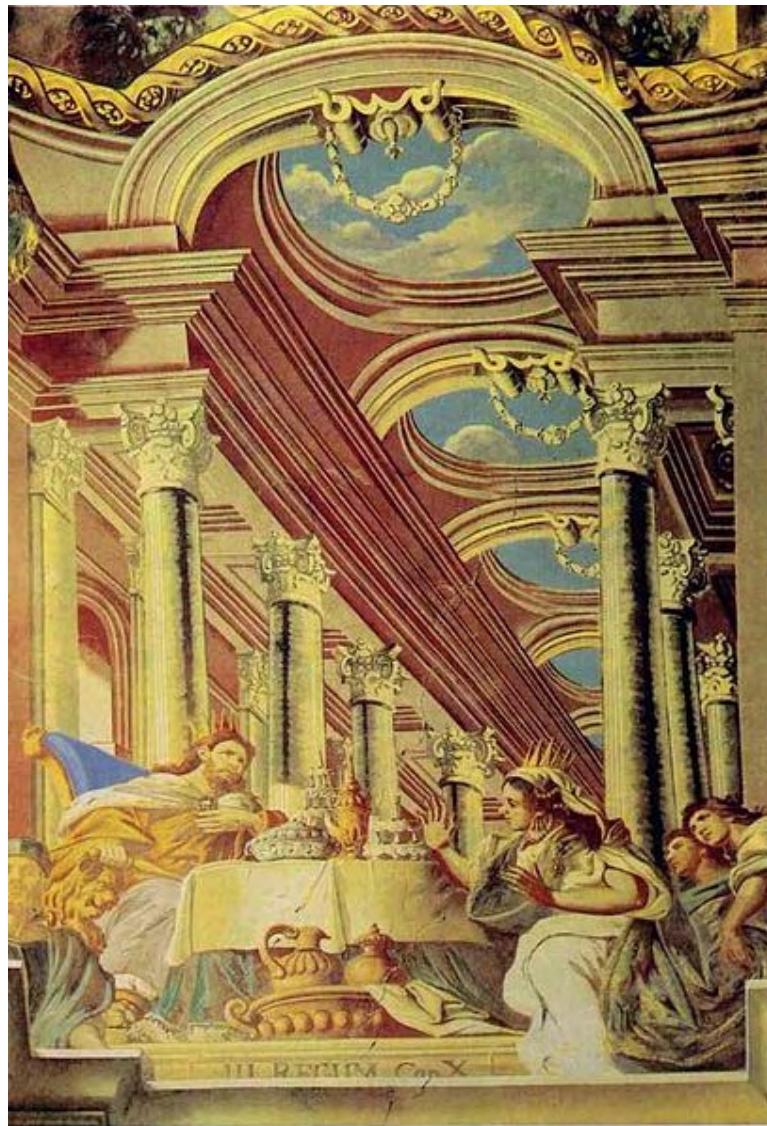
„Susret Solomona i kraljice od Sabe“, slika na zidu u palati Matei u Rimu, Italija, 17. vek, italijanski barokni slikar Pjetro da Korona

Detalj murala slike u kapeli „Krsta“ u gradu Ditenberg, Nemačka, scena sa „Kraljicom od Sabe i kraljem Solomonom“, oko 1485.g, nepoznat autor

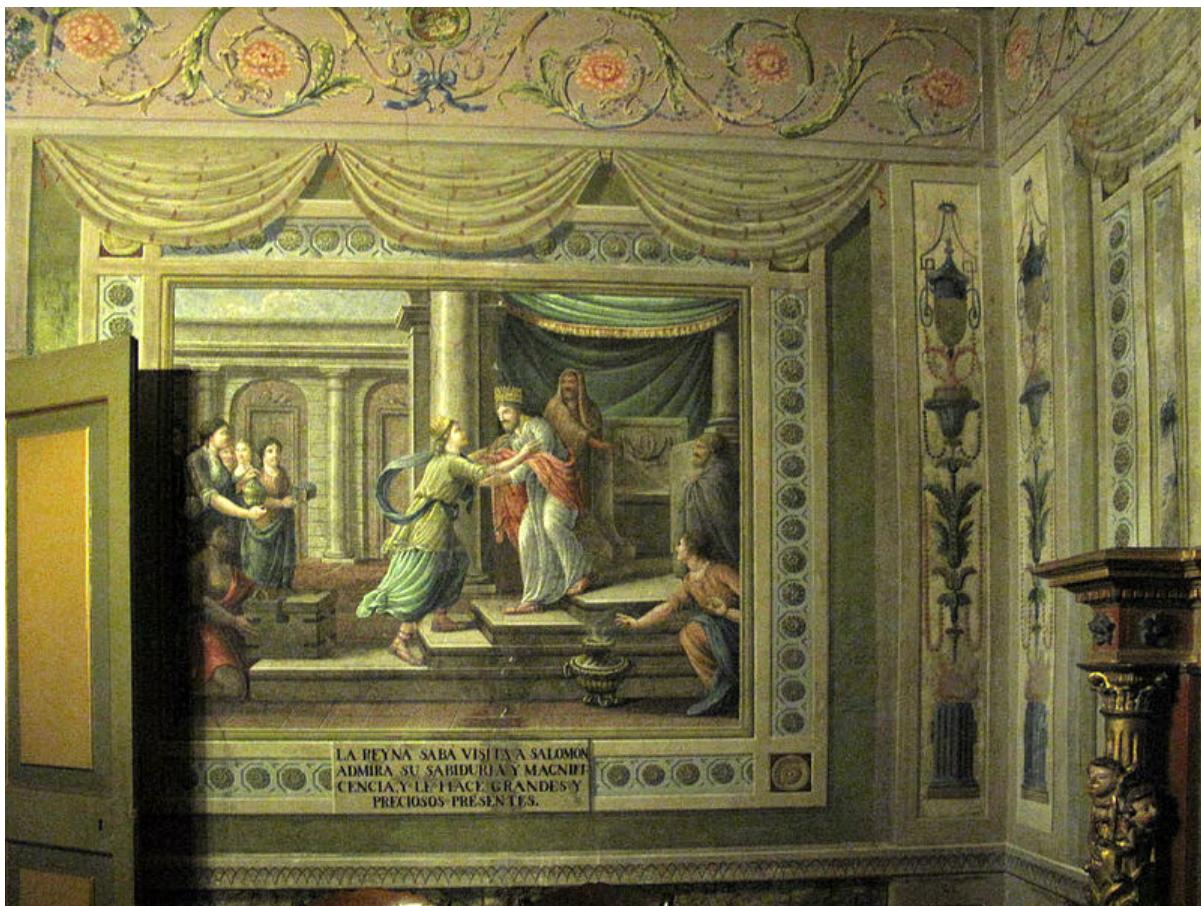
„Kraljica od Sabe“, zidna freska u bazilici Svetog Nikole u Bariju, Italija, 1270.g., autor fra Jakobo da Varaze, iz opusa „Heuristica krsta“, iz zbirke tekstova o pričama svetaca „Zlatne legende“

„Solomon i kraljica Saba“, crtež na zidu, 1764.g., autora Ksavier Dominik Geski,

Zidni reljef manastira u gradiću Klostenburgu, Donja Austrija, sa početka 12. veka, sa prikazom „Solomona i kraljice od Sabe“

„Solomon i kraljica od Sabe“, slika na zidu u kući-muzeju „Kaza Alegra de Sagrera“, u Barceloni, Španija, 19. vek (slika celog zida i uvećani detalj)

Jedna od tri kupole biblioteke benediktanskog manastira Altenburg, u Austriji, sa freskom austrijskog slikara Pola Trogera, iz 1742.g., koja oslikava motiv „Posete kraljice Sabe kralju Solomonu“

„Legenda o istinskom krstu“, freska u crkvi Svetog krsta u Firenci, Italija, druga polovina 14. veka, autor Anjelo Gadi. Slika i njen naslov pretstavljuje jednu potpunu hristijanizaciju motiva Solomona i kraljice od Sabe, gde se pokazuje da „ona obožava krst, a Solomon sahranjuje jednu od greda krsta“

„Susret Solomona i kraljice od Sabe“, italijanski slikar Piero dela Frančeska, oko 1452.g., freska u bazilici San Frančesko, u gradu Arezo, Toskana, Italija

Mozaic

„Solomon i kraljica od Sabe“, na zidnom crtežu antičke sinagoge Dura Europa, istočna Sirija, 3. vek pre nove ere

Detalj sa mozaika vizantijske bazilike u Jordanu sa prikazom „Kralja Solomona i mitske kraljice od sabe“

„Kraljica od Sabe“, detalj sa unutrašnjeg mozaika bazilike Svetog Marka, u Veneciji, Italija, rad nepoznatog vizantijskog majstora, 13. vek, gotski stil

Prikaz „Kraljice od Sabe kako drži kopitu(!?)“ u jednom od četiri mozaička kruga, u istočnom kraju crkvenog oltara katedrale u gradiću Otranto, Italija, iz 11. veka, autora monaha Pantaleonea

Isti mozaik - detalj

Duborezi - gravure u drvetu, bakru, bronzi, srebru i staklu

„Solomon i kraljica od Sabe“, panela istočnih vrata koja nose ime „Vrata raja“, iz krstionice katedrale u Firenci, 1401.g., delo italijanskog autora Lorenca Gibertija, sada u „Operi del Duomo“, u zadnjem delu katedrale (cela slika i detalj)

„Kraljica od Sabe predaje poklone kralju Solomonu“, ikonostas oltara iz 1181. godine, u manastiru Klostenburg pored Beča, francuskog autora Nikolasa iz Verduna

Molitvena perla – talisman, sa reljefnim prikazom dolaska i susreta kraljice od Sabe i kralja Solomona

Džepni sat sa ukrasnom gravurom „Kraljice od Sabe koja kleći pred kraljem Solonom“, renesansa, 18. vek, Ženeva, Švajcarska

„Solomon i kraljica od Sabe“, gravura na bakru po crtežu Botičelija, sada u Nacionalnoj galeriji

„Solomon i kraljica od Sabe“, reljef na bronzanoj ploči, oko 1700.- 1710.g., autora Đuzepea Piamontinija iz Firence, Italija, sada u V&A kolekciji

„Kraljica od Sabe“, bronza, 19. vek, delo francuskog skulptora Čarls Džordž Fervil-Suan

„Kraljica od Sabe donosi poklone Solomonu“, oko 1480.g., ulje na drvetu, iz serijala „Blagovjest gospodara Svetog Barbara, Holandija, sada u Muzeju umetnosti Metropoliten, Njujork, SAD“

Slika na oltaru iz kompozicije „*Poklonstvo kraljeva – Sveta tri kralja*“, sa prikazom drugog mudraca sa istoka, koji oko vrata i ramena nosi odoru koja sadrži prikaz kraljice od Sabe kako pokazuje i predaje poklone kralju Solomonu koji sedi na prestlu, rad je holandskog renesansnog slikara Hieronimusa Boša (Hertogenboša, 1450-1516.g.), sada u muzeju Prado u Madridu, Španija

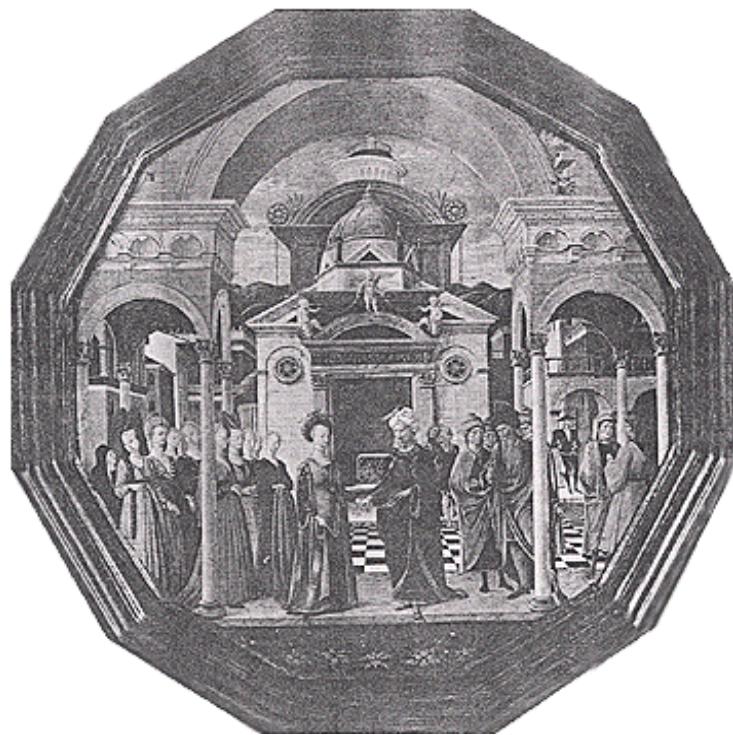

Slika na trodelnom duborezu u drvetu, nastala u Holandiji 1483.g. Puna je Novo zavetne alegorije. Prikazuje kako kraljica od Sabe govori Solomonu, da u drvetu koje je položeno pred njom da preko njega pređe reku, prepoznaje da je to drvo na kojem je bio razapet Isus, predodređujući mu time slavu koja će trajati, te odbija preko njega i savetuje Solomona da ga izvuče iz vode.

„De Claris Mulieribus“, duborez na drvetu, južna Nemačka, autor Matias Apiarus, 1539.g.

"Susret Solomon i kraljica od Sabe", crtež na italijanskom svadbenom poslužavniku, rana renesansa, oko 1475.g., italijanski autor Frančesko del Kosa, sada u Muzeju lepe umetnosti u Bostonu, SAD

Poslužavnik sa prikazom "Susreta Solomona i kraljice od Sabe", nastao između 1470.-73.g., rad Frančeska del Kosa, sada u Muzeju lepe umetnosti u Hjustonu, SAD

„Solomon i kraljica od Sabe“, nemački umetnik Hans Holbajn Mlađi, crtež u duborezu iz 1534-5.g., Galerija severnoevropskih umetnika renesanse

„Kralj Solomon i kraljica od Sabe“, tempera na drvetu, reljefni i pozlaćeni ukras iz manastira Lekoto, Toskana, Italija, druga polovina 15. veka, sada u Metropolitan muzeju, u Njujorku, SAD

Drvena kutija prekrivena satenom, koja na desnim vratima sadrži izvezeni motiv „Kralja Solomona koji pokretom ruke pozdravlja kraljicu od Sabe“, 1668.g., autor Rebeka Sonijer, sada u Institutu umetnosti u Čikagu, SAD

Svadbeni sanduk sa ukrasnom slikom iz priče o „Solomonu i kraljici od Sabe“, rezbareni rad autora Frančeska di Džordžia i Neroko de Landija, pozlaćeni gips na drvetu obojen temperom, nastao između 1469. i 1475. godine, u Sieni Francuska

Svadbeni sanduk iz Firence (Italija) sa motivom „Susret kralja Solomona sa kraljicom od Sabe“, napravljen između 1450.-1465.g., tempera na orahu, italijanski autor Apolonio di Đovani, puna slika i detalj

Reljef u drvetu iz 17. veka sa prikazom „Solomona i Sabe“, sada u Kući Fenton kod Londona, Engleska

Reljef u drvetu „Kralja Solomona i kraljice od Sabe“, 1896.g., rad austrijskog graditelja oltara Jozefa Keplingera, Parohijska crkva „Sveti Osvald“ u mestu Ambo, u Peruu

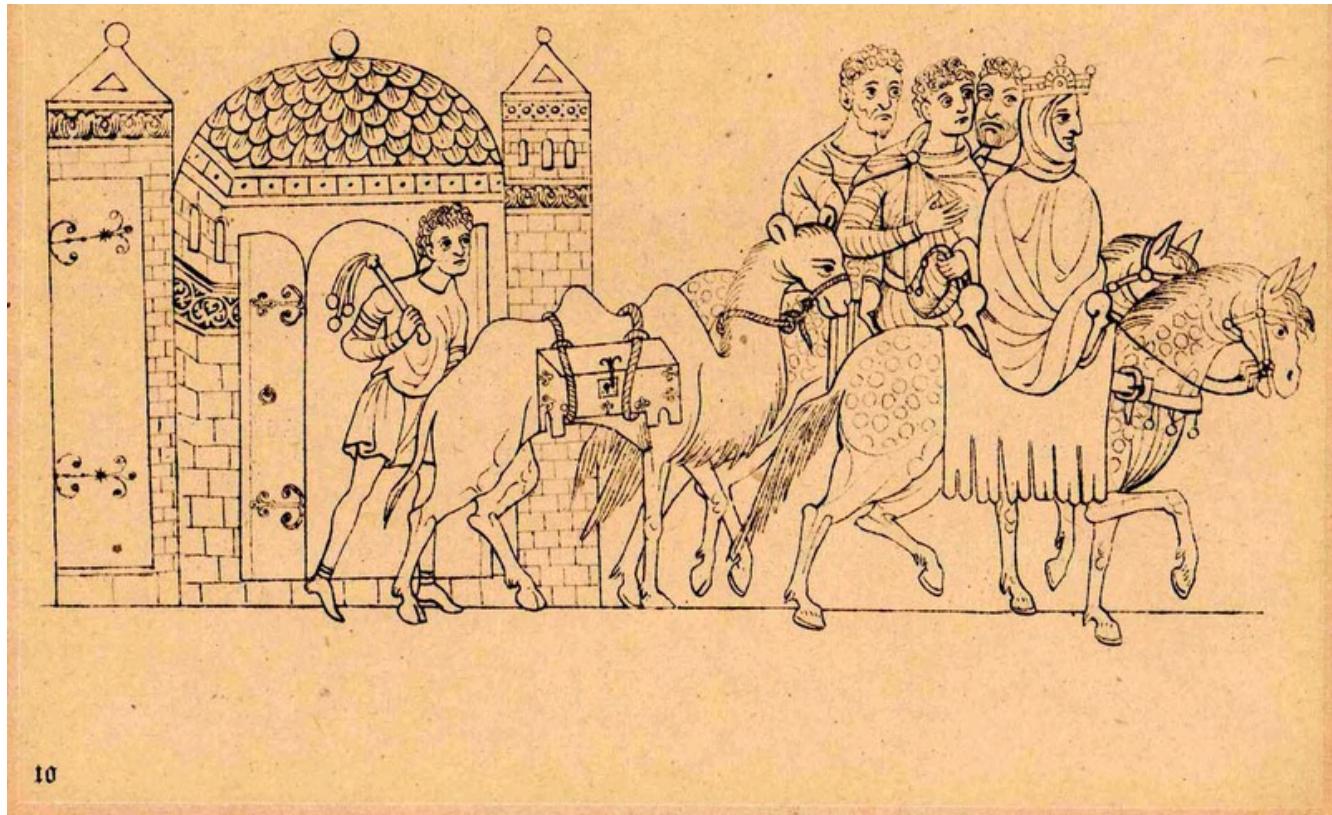

„Solomon i kraljica od Sabe”, slika na emajliranom tanjiru, 16.- 17. vek, autor Džeson Maitra IC, po nacrtu francuskog gravera Bernarda Salomona, sada u muzeju lepe umetnosti, u Dižonu, Francuska

„Kraljica od Sabe”, crtež na staklenoj posudi-vazi, austrijski autor Veli Vaiseltier, 1924.g.

Crteži u knjigama, manuskripti, ilustracije, fotografije

10

„Kraljica od Sabe na putu radi posete kralja Solomona“, manuskript na papiru, oko 1196.g., Herad Hohenburg Landsberg

Crtež u knjizi "Nebesko kraljevstvo", sa prikazom "Kralja Solomona i kraljice od Sabe", iz odeljka XLII "Ogledalo ljudskog spasenja", 14.-15. vek, sada u Državnoj biblioteci Pruske fondacije kulturnog nasleđa, u Berlinu, Nemačka

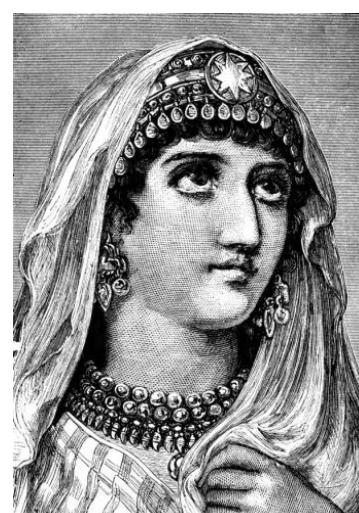

„Kralj Solomon sa kraljicom od Sabe“, crtež za tekst Biblije Staroga zaveta, autor Anton Sorg

„Kraljica od Sabe pred Solomonom“, faksimil minijature iz breviara kardinala Grimaldija,
„Kostimi 15. veka“, njemačkog slikara Hansa Memlinga, druga polovina 15. veka, sada u
biblioteci crkve Svetе Marije u Veneciji (crno-bela i bojena slika)

Par prikaza crtežom iz knjige kraljice od Sabe, crteži

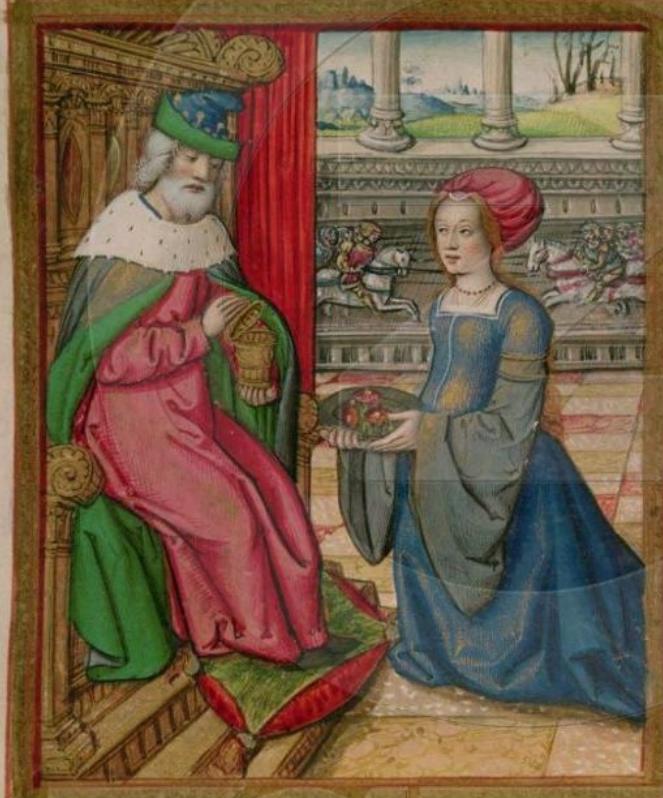

„Nikol, kraljica od Sabe i Solomon“, crtež u duborezu, autor Đovani Bokačo, iz njegove kolekcije „Znamenite žene“, sredina 14. veka, ponovo štampana od strane Johana Zainera iz Ulma, Nemačka, 1474.g.

„Kralj Solomon prima kraljicu od Sabe“, crtež iz „Biblijskog istorijala“ francuskog autora Gijart de Mulina, nastao 1400.g., sada u Muzeju Štokholm, Švedska

deuant que dido fust iamais née.

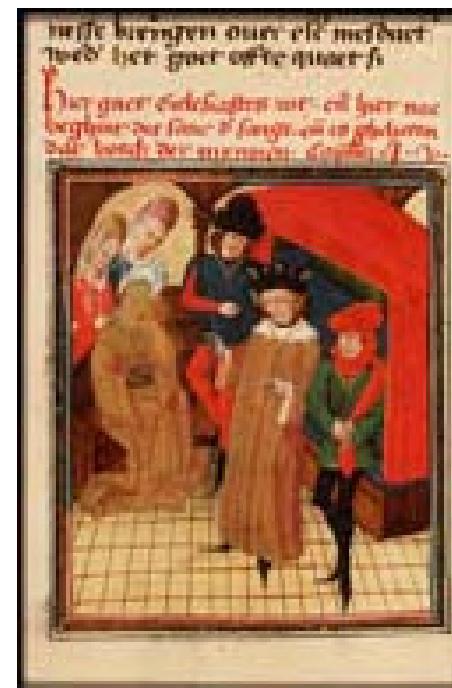

Abi aultre
ment nōme
nixhula fut tres
excellente et puis
sante royne des
ethiopieus: et reg
na du temps du
roy salomon lan
mil vix deuant le
carnation: femme
tressauante de la
quelle née sauue
porte tesmoignage
en disant que la
royne saba au ui
gement par com
paraison condamnacoit la nation iudeuque: car
elle auoit cerche sapience: et les iudez lont repudice

„Kraljica od Sabe pred Solonomom”, oko 1505.g, ilustracija iz knjige, sada u Muzeju Dobri, u Nantu, Francuska

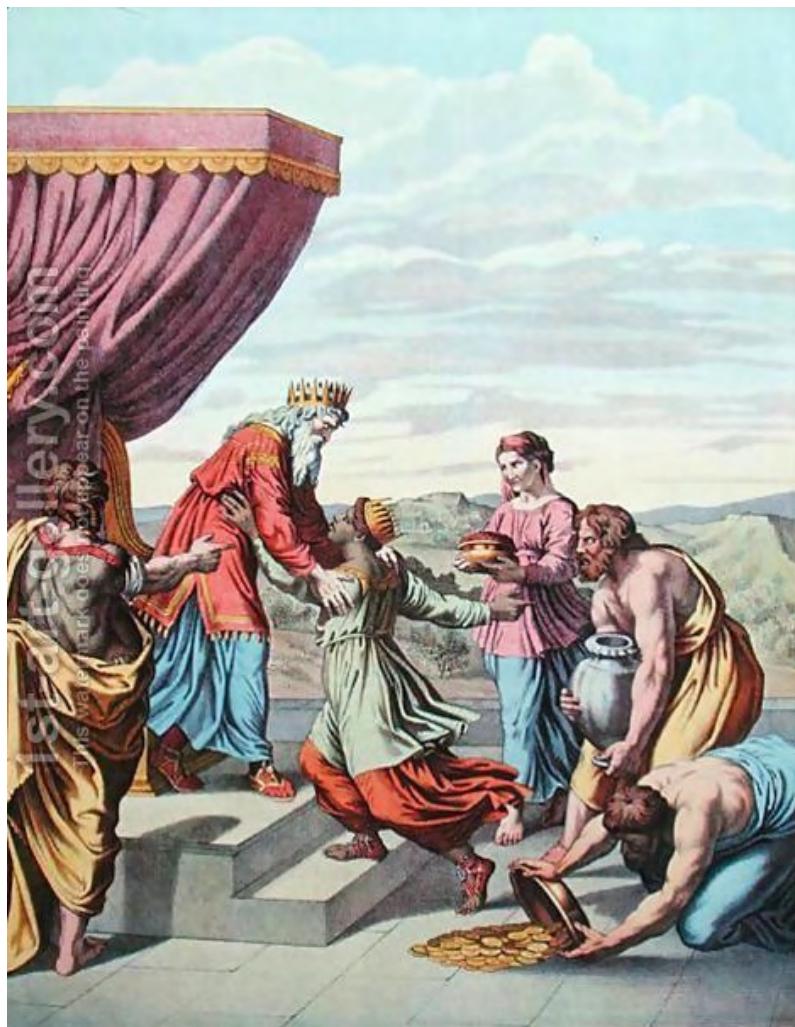
„Kraljica od Sabe pred Solonomom”, crtež iz knjige štampane u Francuskoj, između 1450. – 1455.g.

Crtež iz knjige „Pesma nad pesmama – Solomon razgovara sa kraljicom od Sabe“, štampana u Utrehtu, Holandija, 1467.g.

„Kraljica od Sabe u poseti Solomonu“, 17. vek, nemačka škola slikanja

„Kralj Solomon prima kraljicu od Sabe“, početak 16. veka, ilustracija iz knjige „Nastava istorije kroz slete oči“, po crtežu italijanskog slikara Rafaela Sanča od Urbina

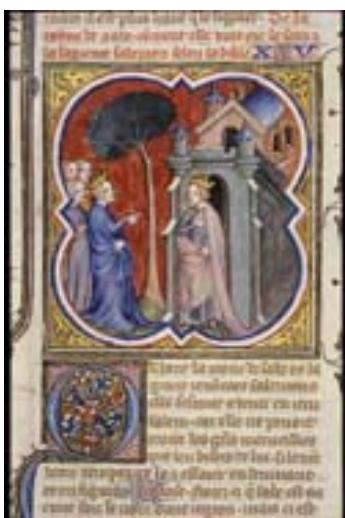
„Kraljica od Sabe“, slika iz srednjovekovnog njemačkog rukopisa

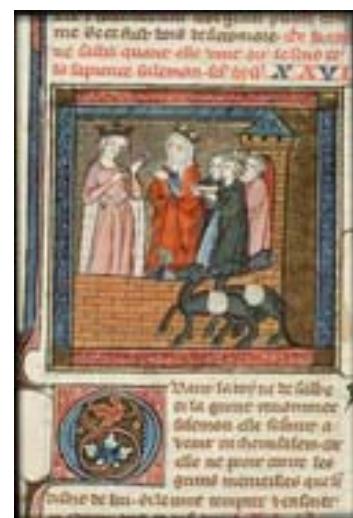
„Kraljica od Sabe pred Solomonom“, 1375.g., crtež iz kolekcije karata „Katalan atlasa“, autora jevrejskih iluminacija Abrahama Kreskuesa, iz tzv. **Majorkanske kartografske škole**, Španija

„Solomon i kraljica od Sabe“, grafika iz 1792.g., po naruđbi Džordža Vašingtona za naslovnu stranu „Američke deklaracije o nezavisnosti“, američkog autora Seymour Lenhofa

„Kraljica od Sabe pred Solomonom, postavlja mu pitanja“, 1372.g., crtež u knjizi , Pariz

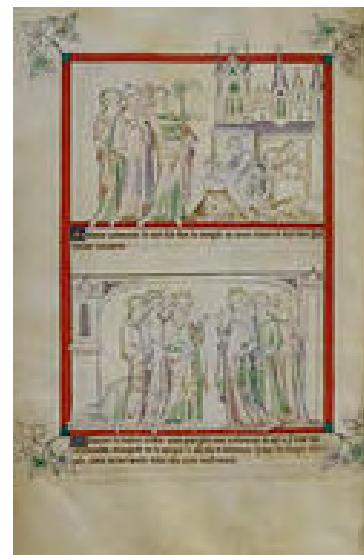

„Solomon prima kraljicu od Sabe koja mu donosi poklone“, crtež u knjizi, 14. vek, Pariz

Regina saba offert salomoni i tēplo z dōx
 Quia duoden̄ apti maiestatē tanq̄ r̄ḡe m̄strabāt
 Vl̄ duoden̄ leūculi tronū decraverunt
 Quia p̄narche duoden̄ p̄gemitores maiestatē
 duos leones magnos throno habebat tenebat
 Quia duas tabulas p̄ceptoy mala ordeñ ope
 due mang sedile hinc in tenebant
 Quia p̄z sp̄s sc̄is a m̄re filij nūq̄ tenebant

„Solomon na prestolju, prima kraljicu od Sabe sa poklonima“, crtež iz knjige štampane u Kelnu
 1450.g.

Ilustracija iz knjige, sa dve slike. Na gornjoj Solomon sa dvorjanima nadgleda gradnju Hrama u Jerusalemu, a na donjoj slici „Solomon sa kraljicom od Sabe koja je došla videti Hram“, nastala između 1310 i 1320.g., sada u Britanskoj biblioteci, u Londonu, Engleska

„Kraljica od Sabe pred kraljem Solonom“ (slika Igore), štamšana u Nemačkoj u 15. veku, i „Solomon i kraljica od Sabe“, 15. vek, crtež iz francuske edicije Bokaća, serijal „Poznate žene“, anonimni autor (slika desno)

„Kraljica od Sabe pred kraljem Solomonom“, crtež na naslovnoj strani, boje tempera i zlato na zlatnom listu i tinti na pergamentu, oko 1525-30.g., flamanski autor Simon Bening

Đakovic - Šibenik
Đakovic - Šibenik

„Kraljica od Sabe i Solomon se pozdravljuju“ (ali na slici je umesto kraljice prikazan bradati Jevrej na konju - levo), crtež-minijatura anonimnog autora, iz knjige „Svet hronika“, austrijskog pisca i pesnika Rudolfa von Emsa, štampana u Pragu, Češka, između 1350. i 1375. godine, sada u Univerzitetskoj i državnoj biblioteci Fulda, Nemačka

Slika-minijatura iz iste knjige - „Kraljica od Sabe predaje poklone kralju Solomonu“

„Kraljica od Sabe propituje kralja Solomona“, oko 1586.g., italijanski autor Pelegrino Tibaldi,
sada u biblioteci manstira Di san Lorencu del Eskorial (puna slika i detalj)

„Frizura i nakit za kosu kraljice od Sabe“, 1553.g., crtež iz knjige „*Elizabetanski kostimi*“, italijanskog slikara Bonifacio Veronese de Pitati, (puna slika – gore, i detalj)

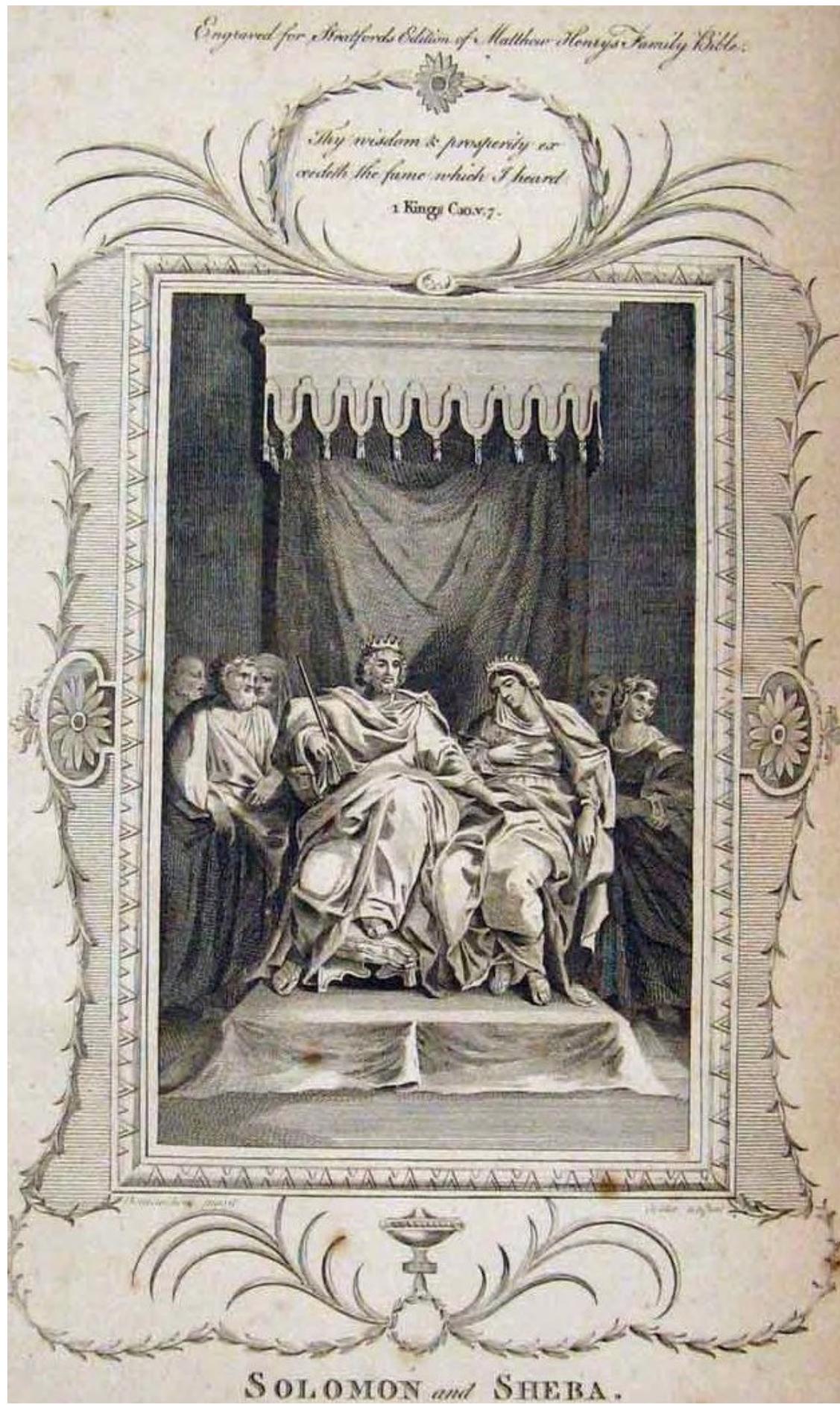
„Kraljica od Sabe pozdravlja Solomona“, 1546.g., slika italijanskog iluminatora Džordža Džulia Klovia, iz oslikanog rukopisa (iluminiranog manuskripta) „*Farnesovo vreme*“, koji je uradio po naruðbi kardinala Aleksandra Farnesa

Ilustracija za Bibliju po slici „Solomon i kraljica od Sabe“, Eustahia le Seura, iz 17. veka

„Kraljica od Sabe posećuje Solomona“, crtež uz tekst „Šarmantne biblijske priče“, Henri Davenport Nortrop, 1893.g

Crtež iz Biblije „Kralj Solomon i kraljica od Saba“, oko 1750.g, engleski iluminator Metij Henri

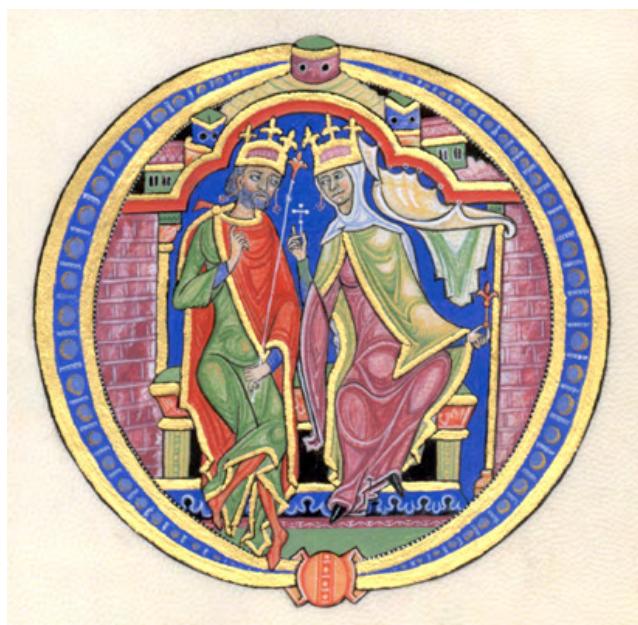
"Kraljica od Sabe gazi potok pošto odbija stati na most nakon što je videla viziju...", crtež u gotskom stilu iz iluminiranog manuskripta – knjige „Sati Katarine od Klevsa“, nastalog oko 1440. godine, nacrtan od nepoznatog holandskog crtača, sada u Biblioteci i muzeju Morgan u Njujorku, SAD

"Kralj Solomon i kraljica od Sabe", crtež, 1920.g., jevrejsko – palestinskog autora Zeev Rabana, slikara škole "Bezalel pravca" iz Jerusalema

„Solomon prima kraljicu od Sabe“, ilustracija iz Biblije, autora Gustava DIREA, iz 1866. godine, Francuska

“Kralj Solomon i kraljica od Sabe”, crtež na kožnom pergamentu naslovnice “Pesme nad pesmama” iz “Vinčesterske biblije”, Engleska

„Kraljica od Sabe“, crtež na hartiji, 1752.-53.g, francuskog autora Klod Oliviera, po uzoru na Fransoa de Troja, sada u Britanskom muzeju , u Londonu, Engleska

„Solomon i kraljice od Sabe“, crtež na papiru perom, braon mastilom i crnom kredom, 17. vek, francuski barokni slikar Laurent de la Hire,

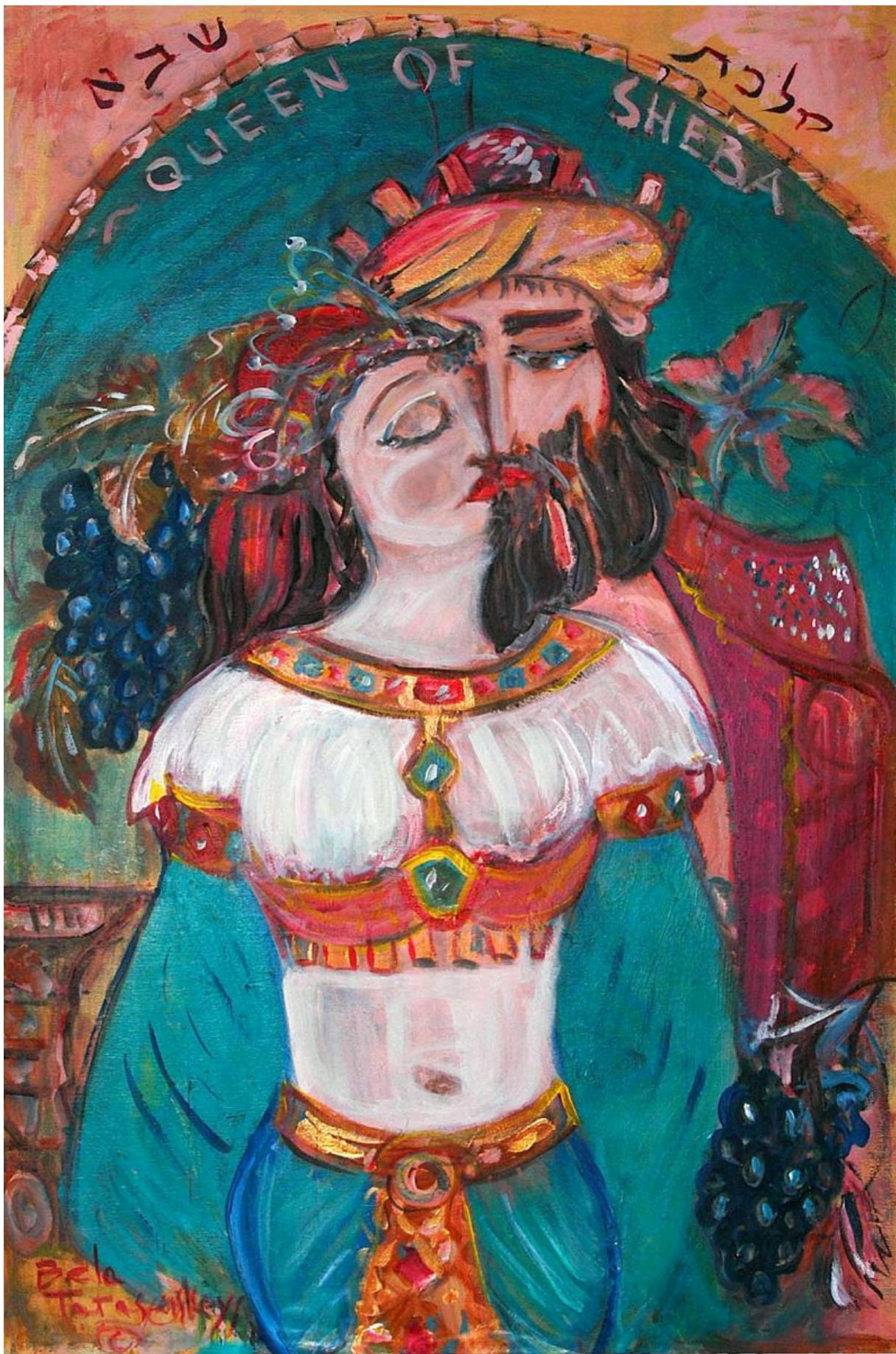
„Kraljica od Sabe u poseti Solomonu“, 1712.g., crtež iz Biblije, Rojmaunt

„Kraljica od Sabe“, ilustracija iz „Plave biblije“, sredina 19. veka, autora rabina H. Hasting Velda, štampa Lidnzi i Blejkston

Crtež francuskog okuliste Kolin de Planža iz 19. veka pod naslovom „Provera Solomonove mudrosti od Nikole, kraljice od Sabe“

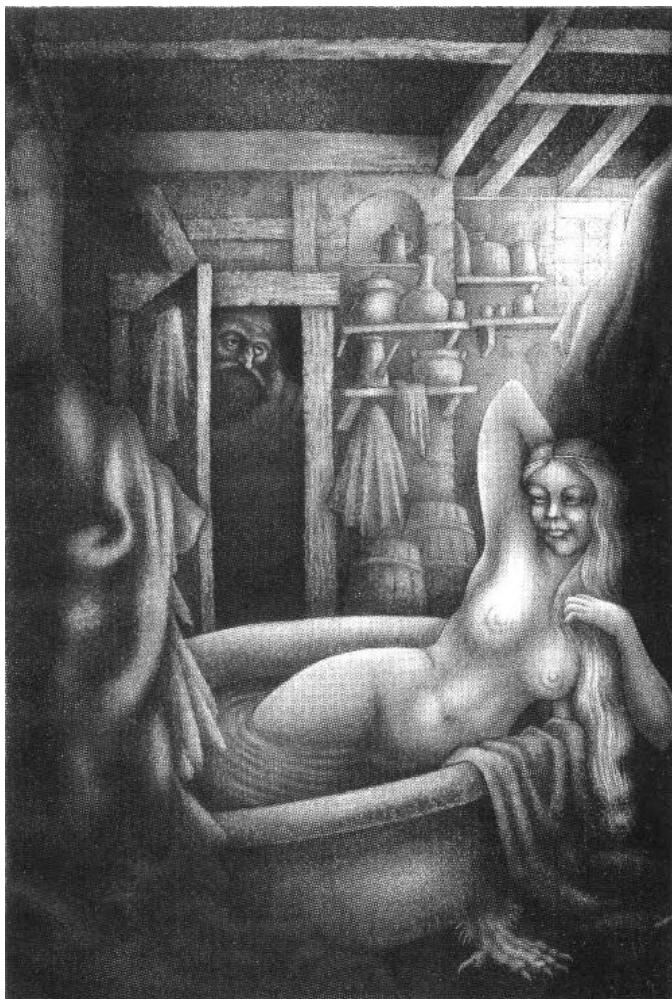

„Kralj Solomon i kraljica od Sabe“, rad savremenog jevrejskog slikara iz Vilnusa, Litvanija, Bele Taraseškeja

„Kraljica od Sabe“, 1921.g., umetničke fotografije

„Kraljica od Sabe“,
1989.g., ilustracija
američkog jevrejskog
autora Uri Sulevica, iz
knjige „Lilitina pećina“
Hauvarda Švarca

Vezovi, tkanja i tapiserije

„Kraljica od Sabe pred kraljem Solonom“, tkanje od vune, svile, metalnih niti i konca, nastalo između 1490-1500.g., u oblasti Strazbura, Francuska, sada u Muzeju umetnosti Metropoliten, Njujork, SAD

„Kralj Solomon i kraljica od Sabe“, vez od konca, kasni 17. vek, Engleska

„Kraljica od Sabe“, vez na podlozi, 1650.g. ili kasnije, Ašmolin, u Oksfordu, Engleska

„Kraljica od Sabe pruža Solomonu grančicu mirisnog balsama“, vez na podlozi, 1650.g., Liz Artur, Barel kolekcija vezova, Oksford, Engleska

„Kraljica od Sabe proverava (mudrost, o.a.) Solomona“, vez na podlozi, Meri Ešer, 1812.g., Muzej umetnosti, u Filadelfiji, SAD

„Prijem kraljica od Sabe kod Solomona“, vez na podlozi, 1650.g., sada u Leidi Lever umetničkoj galeriji (ogranak Nacionalnog muzeja Liverpula), u Port Sanlaitu, Engleska

„Solomon prima kraljicu od Sabe“ (Ona u desnoj ruci drži urnu a u levoj žezlo, prikaz kula i gradskog zida iznad kralja simbolično aludiraju na njegov dvorac u Jeruzalemu), saten i svila na podlozi, 1675.g., sada u Leidi Lever umetničkoj galeriji (ogranak Nacionalnog muzeja Liverpula), u Port Sanlaitu, Engleska

„Kralj Solomon i kraljica od Sabe“, flamanska tapiserija u gotskom stilu iz 18. veka, sada u muzeju Poldi Pezoli, u Milanu, Italija

„Susret kralja Solomon i kraljica od Sabe, sa četiri elementa”, crtež na platnu od svile i vune, oko 1700.g., nastao u engleskoj, sada u Muzeju umetnosti Metropoliten, Njujork, SAD

„Sobe sa tapiserijama” na prvom spratu palate Baldi Valieri u Santa Marija Formzioni, u Veneciji, Italija, jedan od tri flamanska zidna goblena-tapiserije venecijanskog rokoko stila, iz kasnog 17. veka (prikaz cele sobe i detalja tapiserije sa motivom „Solomon i kraljica od Sabe”)

„Solomon i kraljica od Sabe“, tapiserija rađena u Flandriji, kasni 15. vek, sada u Muzeju Grobet-Labadije, u Marseju, Francuska

„Kralj Solomon prima kraljicu od Sabe“, slika na tekstilu, Rumunija

„Kralj Solomon prima kraljicu od Sabe“, svila na platnu, oko 1785.g., američka autorka Marija Munro, iz škole gospodice Balč sa Rod Ajlanda, sada u Metropolitan muzeju, u Njujorku, SAD

„Kralj Solomon i kraljica od Sabe“, 1850.g, jevrejska tapiserija, tkanje svile na platnu

„Salomon i kraljica od Sabe“, XVII vek, tapiserija od 98 posto pamuka, istkana u Antwerpenu, u Belgiji, a sada u Muzeju istorije umetnosti u Beču, Austrija

Prikaz susreta "Kralja Solomona i kraljice od Sabe" na zidnoj tapiseriji Predsedničke rezidencije u Adis Abebi, Etiopija

Flandrijska renesansna tapiserija, dimenzija 292 x 406 cm, iz oko 1700. godine, sa motivom „Kraljice od Sabe sa pratnjom pred Salomonom na orijentalnom tepihu“, sada u kolekciji „Bukovski“ u Štokholmu, Švedska

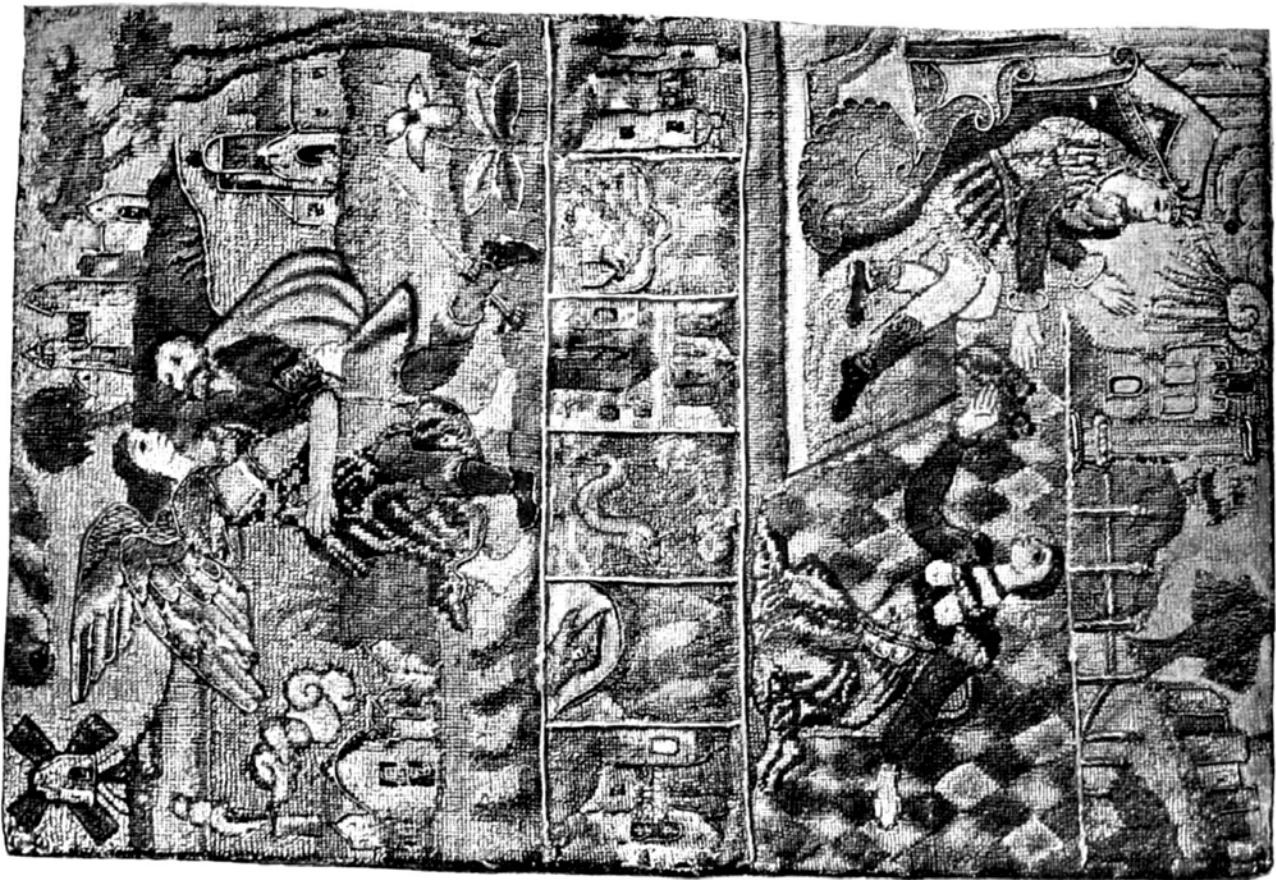

Flandrijska tapiserija iz 14. veka, „na severnom zidu Strečn dvorane, Triniti Univerziteta u Torontu sa motivom „Dolaska kraljice od Sabe kod Solomona“

Kutije sa ukrasom od svilenog konca i pamuka, sa prikazom motiva "Solomona i kraljice od Sabe", 17. vek

Primerak Biblike, sa psalmima, štampane u Londonu, Engleska, uvezene u finom platnu, sa vezovima u boji u formi tapiserije, i motivom "Kralja Solomona i kraljice od Sabe"

Tapiserija iz Engleske, sa prikazom "Kraljice od Sabe pred kraljem Solomonom"

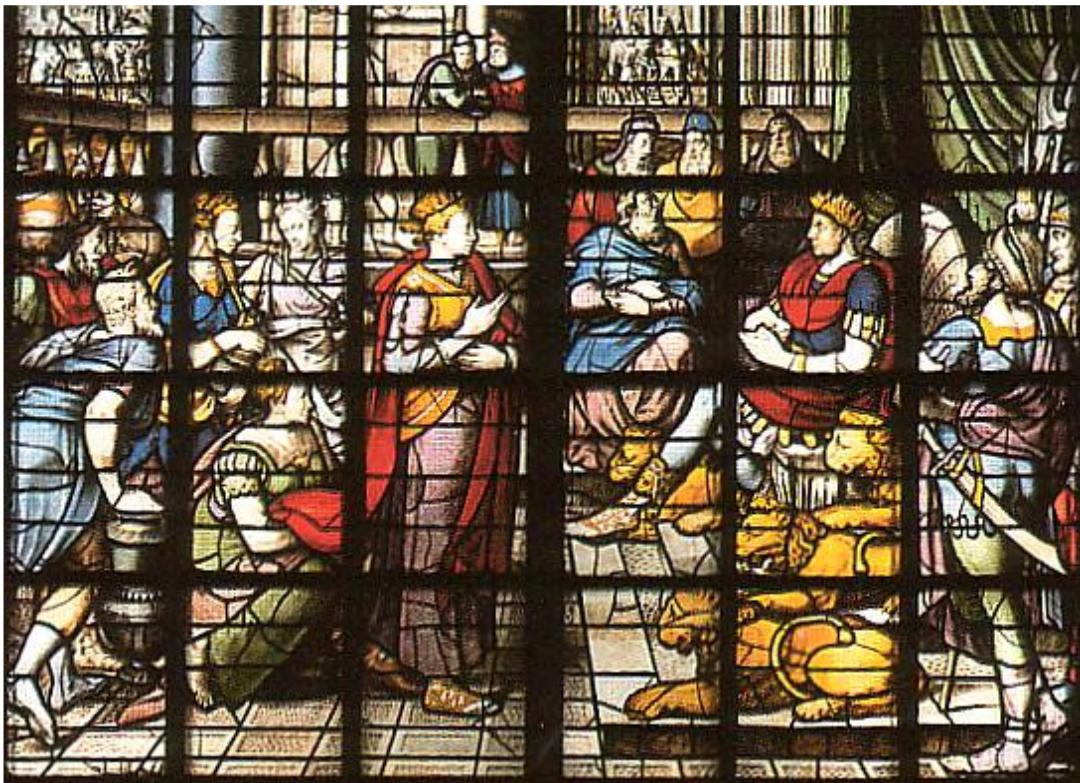
Vitraži na staklu

„Kralj Solomon prima poklone od kraljica od Sabe”, freska na staklu levog krila u trećem redu drugog prozora u katedrali Katenberi, u gradu Kent, u Engleskoj, iz oko 1180. godine

„Kraljica od Sabe donosi poklone kralju Solomonu”, vitraž na prozoru istočnog krila katedrale u Kelnu, oko 1260.g.

„Kraljica od Sabe u poseti Solomonu“, vitraž na staklu na severnoj strani gotske crkve „Sveti Janskerk“, u Goudi, Holandija, nastao između 1559/61.g., delo holandskog autora Vouter Piters Krabeta

„Kralja Solomona i kraljica od Sabe“, vitraž na staklu, oko 1270.g., muzej Luvr de Noter Dam, Strazbur, Francuska

„Solomon i kraljica od Sabe“, 14. vek, jedan od 111 panela, tri vitraža na prozoru crkve Blažene device Marije, u Frankfurtu na odri, Nemačka

**"Solomon i kraljica od Sabe",
1857.g, akvarel i tuš na staklu
jednog od tri nacrtana i obojena
(tonirana) prozora sa motivom iz
Starog zaveta, trpezarije na koledžu
"Svetog Andrije", u Bredfildu,
Engleska, rad britanskog autora
Burn Džonsa**

"Solomon prima kraljicu od Sabe", 15.-16. vek, srebro i boja na staklenom panelu, francusko-flamanski uticaj, sada u Muzeju umetnosti Metropolen, Njujork, SAD

Skulpture - kipovi

Osim u likovnoj umetnosti (slikama, freskama, vitražima, mozaicima, duborezima, vezovima i crtežima) u kojima je motiv susreta kralja Solomona i kraljice od Sabe, kao što smo videli, prikazan u vanredno velikom broju umetničkih dela brojnih likovnih stvaralaca, ovaj motiv je bio inspiracija i našao je svoje mesto i u znatnom broju skulptorskih prikaza. Ovde prikazujemo neke od njih.

Dva reljefa na zidu katedrale Noter Dam, u gradu Amiens, Francuska, 13. vek (pojedinačno objašnjenje na sledećoj strani)

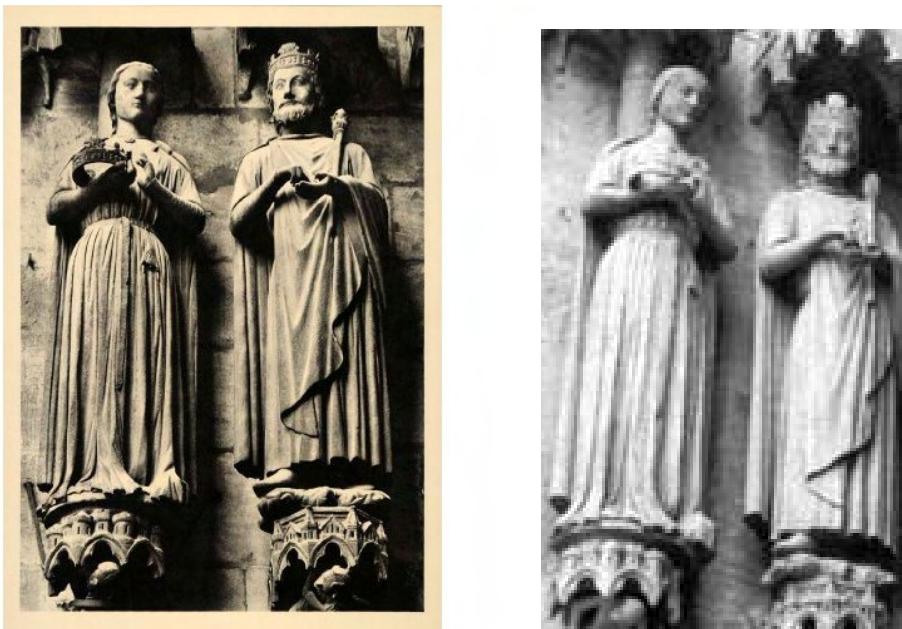

"Solomon pokazuje svoje bogatstvo kraljici od Sabe", reljef u medaljonu na spoljnem zidu katedrale Noter Dam, u gradu Amiens, Francuska, 13. vek

Iz iste kompozicije i reljef u medaljonu "Solomon i kraljica od Sabe", na levoj ambrazuri (otvoru), spoljnog zida katedrale Noter Dam, u gradu Amiens, Francuska, 13. vek

Spoljni zid katedrale Noter Dam („Naša Gospa“), u gradu Amiens, Francuska, 13. vek, portal ulaznih vrata „Device Marije“ sa leve strane, sa skulpturama (od leva na desno) „Kraljice od Sabe, kralja Solomona, jevrejskog judejskog kralja Heroda Velikog i Trojice Mudraca (slika gore)“, i izdvojeno foto snikam dva prikaza figura samih „Kraljice od Sabe i Solomona“

Katedrala „Presvete gospe“ u gradu Šartr, Francuska, 13. vek, spoljni zid, zapadni portal, sa prikazom kipova (sa leva na desno): Balala (paganski prorok koji se pominje u Bibliji, u Knjizi Brojeva), kraljica od Sabe i kralj Solomon

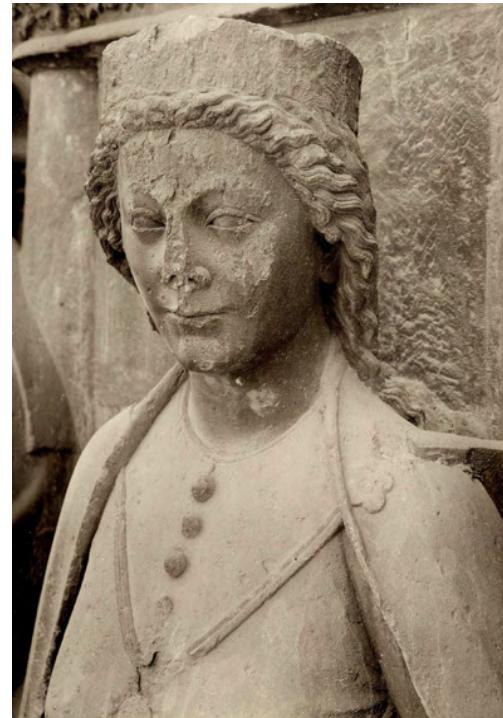
„Kraljica od Sabe“, južno pročelje istočnog transepta (poprečnog broda crkve) katedrale u Paderbornu, u pokrajini Severna Rajna- Vestfalija, u Nemačkoj, 12.- 13. vek

**Prikaz statue „Kraljice od Sabe“
iz crkve Noter Dam („Naša
Gospa“) u gradu Korbej,
Francuska, 12. vek, sada u
muzeju Luvr, u Parizu,
Francuska**

**„Kraljica od Sabe“, kamena
figura na spoljnem zidu
Krstionice u Parmi, Italija, 12.
vek**

Katedrala Noter Dam („Naša Gospa“) u Remsu, Francuska, 13. vek. Skulptura „Kraljice od Sabe“ koja se nalazila vani, na pročelju katedrale, kao i ostale figure doživela je prilična oštećenja, posebno u vreme francuske revolucije, kao i prilikom bombardovanja tokom I Svetskog rata. Pa joj je tako oštećena leva ruka i nedostaje kruna.

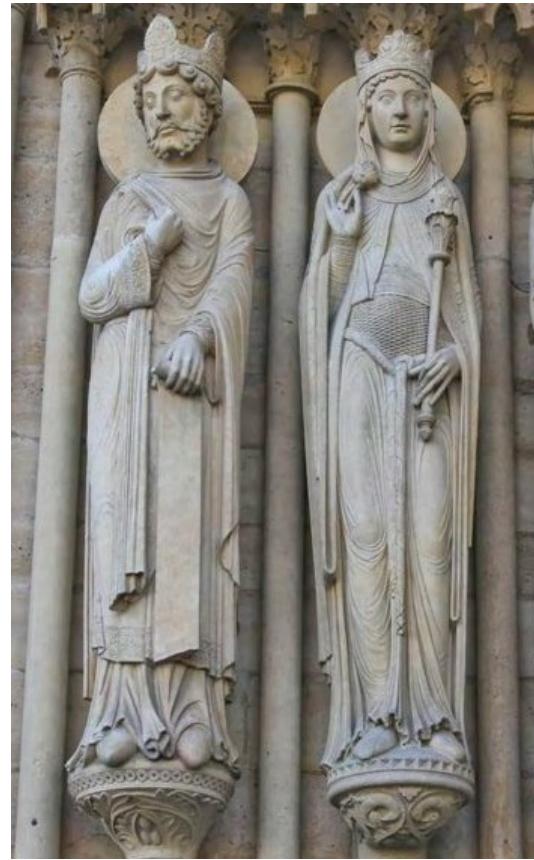
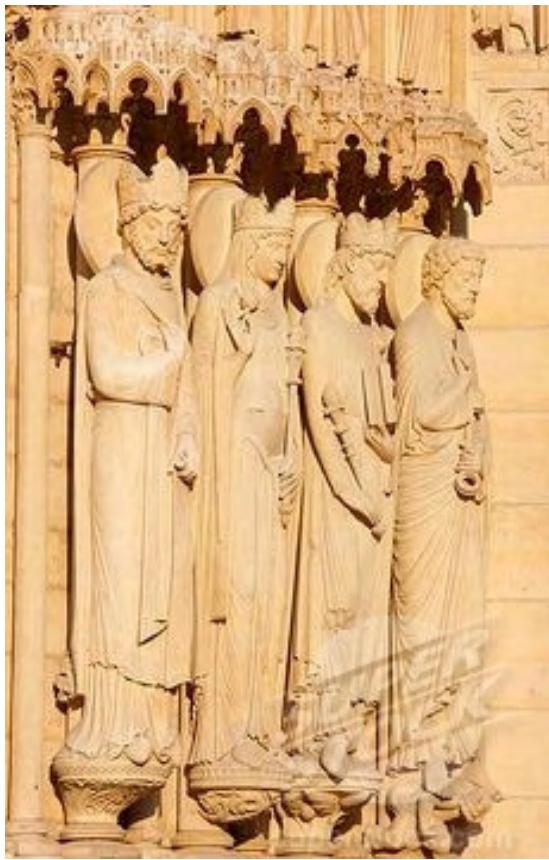
2006. godine skulptura je restaurirana i 2007. godine privremeno smeštena u Katedralu, da bi 2009. godine konačno bila prenesena u dvorac Tau Nadbiskupije Remske, koji se nalazi uz samu katedralu, gde se i danas nalazi (slika levo)

Još jedna statua „Kraljice od Sabe“ sa pročelja srednjovekovne katedrale u Francuskoj

Katedrala Noter Dam („Naša Gospa“) u Parizu, Francuska, 12.- 13. vek, portal ulaza Svete Ane sa zapadne strane sa prikazom figura sa leva na desno: kralj, kraljica od Sabe, kralj Solomon, Sveti Petar

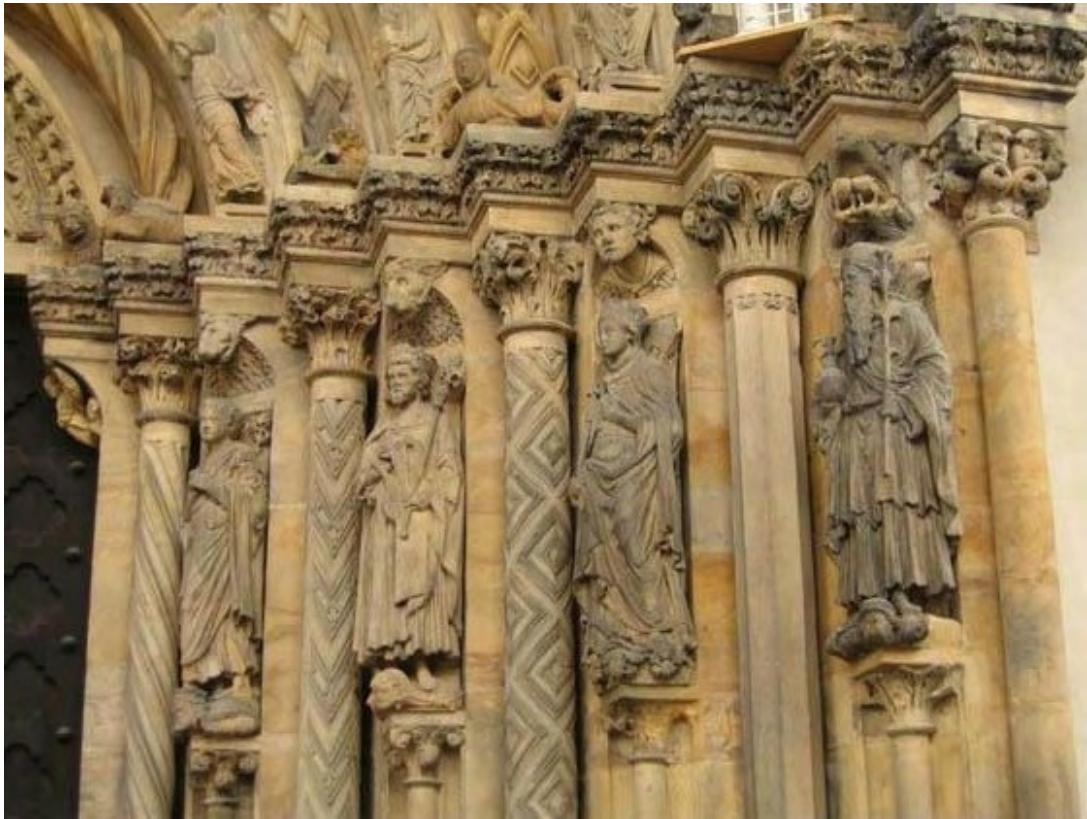
Isti motiv - Katedrala Noter Dam („Naša Gospa“) u Parizu, Francuska, 12.- 13. vek, portal ulaza Svetе Ane sa zapadne strane sa prikazom figura sa leva na desno: kralj, kraljica od Sabe, kralj Solomon, Sveti Petar (i izdvojen prikaz kralja i kraljice od Sabe, slika desno)

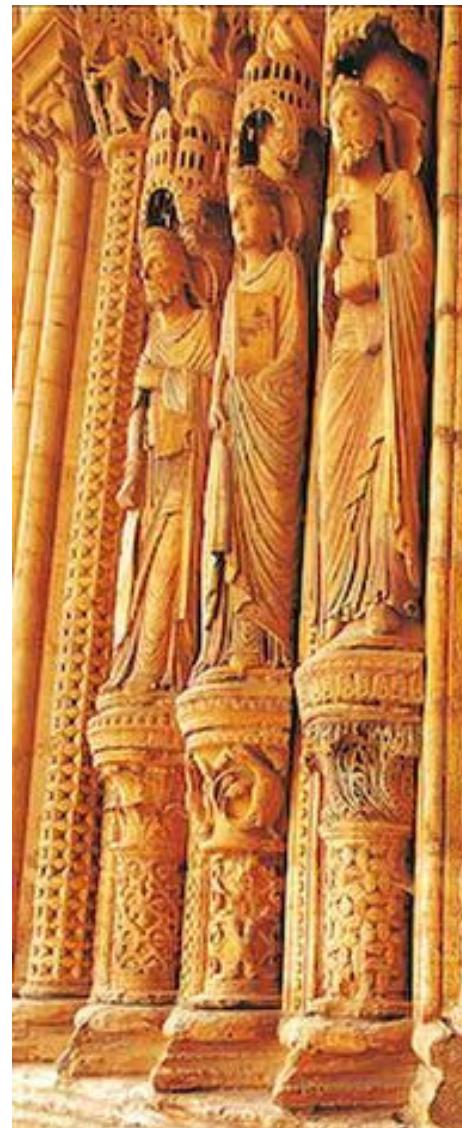
Kompozicija figura (koje više ne postoje) portala gotske katedrale u Dijonu, Francuska, 13.- 14. vek, ali je skica njihovog izgleda sačuvana zahvaljujući francuskom istoričaru Dom Urban Planšeru, koji je to objavio u svojoj knjizi "Histoire Generale Et Particuliere de Bourgogne", 1739. godine. Kompoziciju čine figure (sa desna na levo) kraljice od Sabe, Mojsija (sa rogovima i Deset božijih zapovedi), Arona (u svešteničkom ogrtaču) i svetog Petra

"Kralj Solomon i kraljica od Sabe", statue sa vanjskog zida bazilike "Noter Dam („Naša Gospa“) u Tuluzu, Francuska, 15. vek, sada u galeriji Muzeja Augustin, u Tuluzu

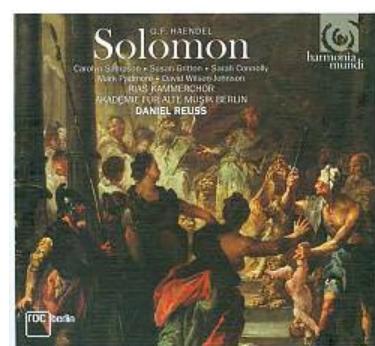
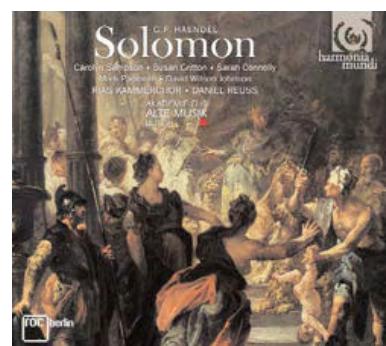
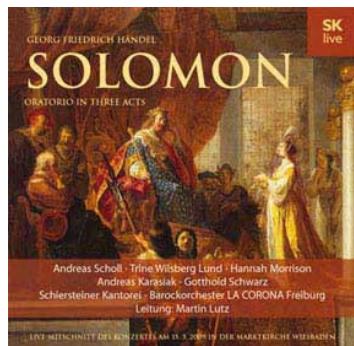
Tako zvana „Zlatna vrata“ romaničkog portala južnog transepta katedrale „Svete Marije“ u Frajburgu, Nemačka (slika gore), 13. vek, sa čije desne strane ulaza se nalaze skulpture (sa leva na desno – kralja Davida i Betševe, i Solomona i kraljice od Sabe (donja slika)

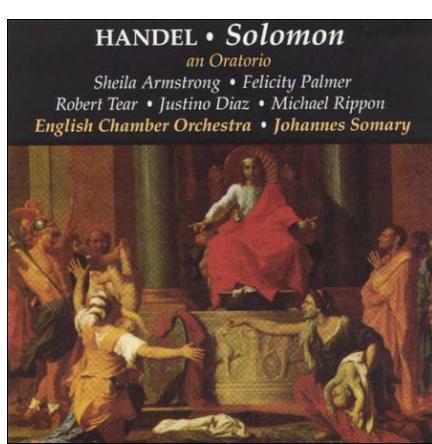
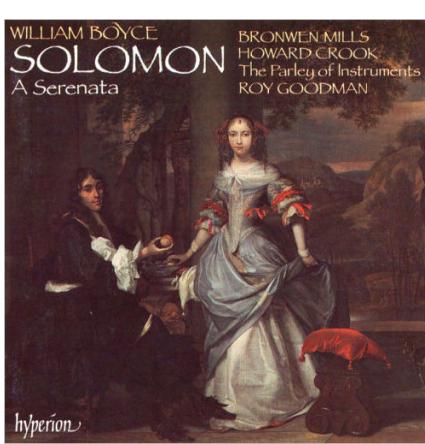
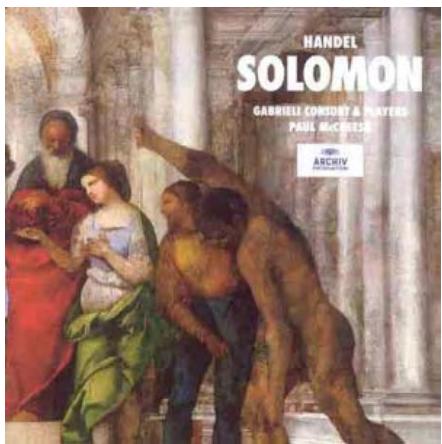
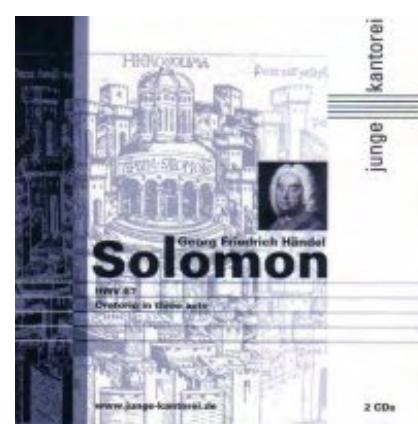
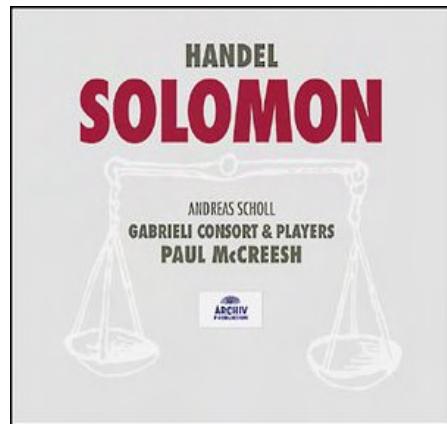
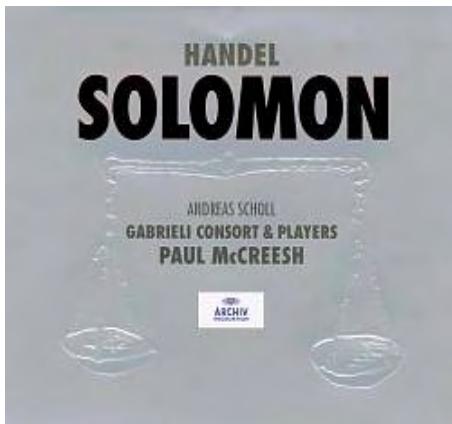
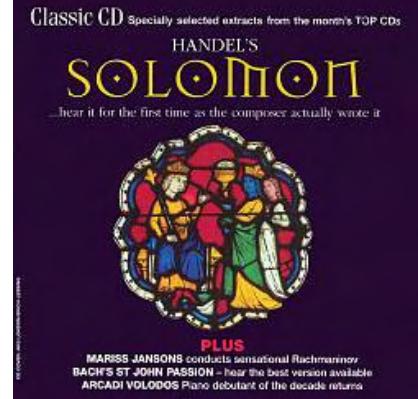
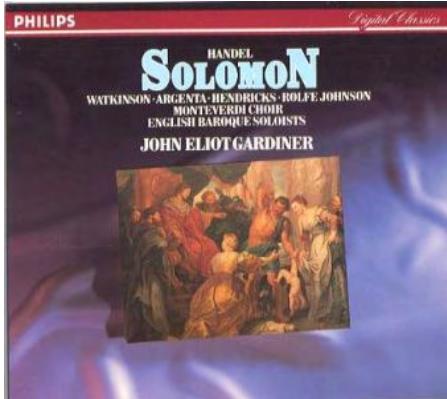
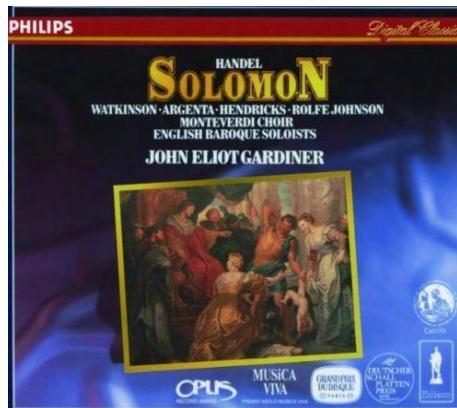

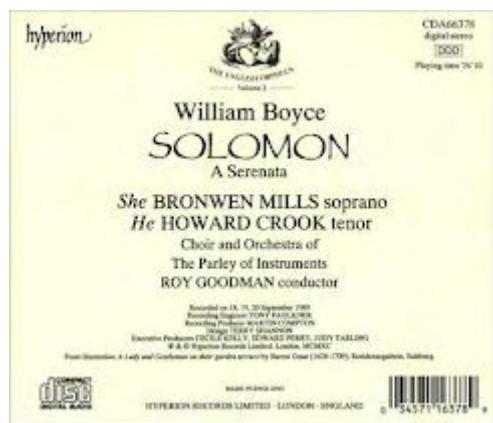
"Kralj Solomon, kraljica od Sabe (i kralj David)", 12. vek, statue sa leve strane zida na ulazu u katedralu Sent-Etjen, u Buržeu, u Francuskoj

Muzika

Prikaz umetničkog ciklusa inspirisanog motivom susreta kralja Solomona i kraljice od Sabe, završavamo još jednim oblikom umetničke forme – muzikom. Svetski poznati barokni kompozitor, britanac rođen u Nemačkoj, Džordž Fridrih Hendl (1685.- 1759.g.), u svom oratorijumu „*Solomon*“, koji je komponovao 1749.g., predstavio je i muzički deo za klarinet, flautu, violinu, klavir i mešoviti ansambl, pod naslovom „Dolazak kraljice od Sabe“. Oratorij „*Solomon*“ doživeo je veliki broj izdanja muzičkih zapisa: ploča, kaseta, CD, DVD

Deo ovog oratorijs, pod naslovom „Dolazak kraljice od Sabe“, kao muzički zapis može se poslušati na sledećem linku: <http://www.youtube.com/watch?v=-TGKJ9MgCOQ>

0603

The Arrival of the Queen of Sheba

From the Opera 'Solomon'

G.F. Handel

(1685-1759)

Transcribed for Solo Guitar by
Mike Holt

TRILLIUM MUSIC COMPANY
P.O. Box 51059 Sarasota, FL 34232-0329

MUSIC for piano

Oxford

G.F. Handel

Arrival of the Queen of Sheba

Arranged for piano solo by Norman Anderson

Oxford University Press

Version for Violin and Piano

EP 7625

George F. Handel
Arrival of the Queen of Sheba
(Violin and Piano)

Arranged by David Curran

EDITION PETERS

EP 7625

Handel - Arrival of the Queen of Sheba, Sinfonia from 'Solomon'
EP 7721

George F. Handel
Arrival of the Queen of Sheba
Sinfonia from 'Solomon'

Arranged for Piano Duet

EDITION PETERS

EP 7721

LONDON · FRANKFURT · LEIPZIG · NEW YORK

U nastavku dajemo i njegov notni zapis:

Kompozitor Džordž Fridrih Hendl (portret)

Sheet music supplied by: www.music-scores.com
Arrival of the Queen of Sheba

from "Solomon"

George Frideric HANDEL
(1685-1759)
arr. A.L.Christopherson

Allegro

Flute *f marcato*

Clarinet in B \flat *f marcato*

Violin *f marcato*

Piano *f marcato*

Allegro

© 2008 Anne Christopherson GRSM ARCM

www.music-scores.com

<http://www.youtube.com/watch?v=-TGKJ9MqCOQ>

Umetnička dela u islamskoj kulturi

Prisustvo motiva susreta kralja Solomona i kraljice od Sabe u islamskom istorijskom, kulturnom i verskom miljeu nesumljivo je preuzeto i nasleđeno iz judejsko (jevrejske) i hrišćanske kulture. Pa i iz etiopske, sa kojom je, posebno arapski nacion, bio i u istorijskom kontaktu. I to se prenelo i na umetnički iskaz.

U arapskom i islamskom svetu, njeno ime je bilo „Bilkis“ (Balkis, Bilquis). Istina, u Kur'anu kao centralnom i najvažnijem verskom tekstu islama, ona nije pomenuta direktno imenom (kao ni u Bibliji) ali jeste mesto odakle je ona - Saba, a i njen narod Sabejci. Pa tako u 27 poglavlju (*suri*), 22. ajetu, Kur'an kaže: "...*donio sam ti sigurnu vijest iz Sabe. Našao sam ženu koja vlada njime* (narodom u Sabi, o.a.), *i kojoj je dato mnogo bogatstva i koja ima veliko prestolje. Vidio sam nju i njen narod da se klanjaju Suncu, mimo Boga...*" (23. i 24. ajet). „*Ona* (kraljica od Sabe, o.a.) je rekla: *O velikani, meni je zaista dostavljeno časno pismo. Ono je od Sulejmana* (Solomona, o.a.) *i ono* (počinje rečima): *U ime Allaha* (Boga, o.a.) *Sveopćeg Dobročinitelja, Milostivog. Da se ne oholite prema meni i dođite mi kao muslimani* (ovde se pod nazivom „muslimani“ misli kao vernici-verujući, o.a.) (29.- 31. ajet)". Kur'an nas ovde informiše i da je narod Sabe poštovao boga Sunca.

Kur'anska priča o Solomonu i kraljici od Sabe se nastavlja i dalje u 3. delu koji nosi naslov: "*NASTAVAK O SULEJMANU* (Solomonu, o.a.)", i sadrži 13 ajeta (od 32. do 44.).

Njeno ime kao Bilkis (Balkis, Bilquis) pominju i neki drugi arapski tradicionalni izvori, a posebno islamski učenjak iz 11. veka Ahmed ibn Muhamed al Talab, koji se opet poziva na neke ranije islamske učenjake.

Ali sam narod Sabejci jeste imenom pomenut u Kur'anu 2 puta: 2. poglavlje – 62. ajet, i 22. poglavlju – 17. ajet, i kao „narod Saba“ u 34. poglavlju koje i nosi naslov „*Saba*“, u 15. ajetu.

Prema arapsko-islamskim izvorima i tumačenjima lokacija ovoga kraljevstva i naroda bila je u jugozapadnom delu Arabijskog poluostrva, sa glavnim gradom Maribom (blizu današnjeg glavnog grada Jemena – Sane).

“Hram Sunca” u Maribu, poznat i kao “Presto kraljice Bilkis”

Prema njima, ovo kraljevstvo antičke Arabije je karakterisao visok stepen znanja u obradi zemlje i njenog navodnjavanja, gradnji brana, trgovini i zanatstvu. I određene arheološke iskopine na ovom prostoru ukazuju na prisustvo jedne napredne civilizacije tog vremena, pa se i za otkriveno arheološko nalazište na ovom prostoru veruje da je molitveno mesto boga

Sunca koga su poštovali Sabejci.

Ovom arheološkom nasleđu svakako treba dodati i, na ovom prostoru pronađenu figuru od kamena alabaster, koja predstavlja polu-kip polu-reljef ženskog poprsja, iz 1. veka p.n.e., koji predstavlja lik žene iz bogatog i nobl društvenog sloja, sa preciznim i lepim stilom rada i obrade, a koji aludira na moguću tehniku i stil rada iz vremena kraljice od Sabe (slike dole).

Lik ženskog poprsja u kamenu koji prikazuje ženu iz nobl društvenog sloja (moguće i kraljicu), 1.vek p.n.e., sada u Britanskom muzeju u Londonu, Engleska

Svo ovo nasleđe predstavljalo je osnovu za formiranje potrebe i kod Arapa, i generalno u arapsko-islamskoj kulturi, prikazivanja lika kraljice od Sabe (Bilkis) i njen dolazak pred kralja Solomona. U nastavku sledi prikaz nekih od tih umetničkih likovnih motiva iz islamske kulture.

"Kraljica od Sabe (Bilkis) posmatra glasnika od Solomona, pticu pupavac". Pticu pupavac karakterišu bogate boje i ukrasna kresta od perja na glavi, što sve treba da simbolizuje bogatstvo kralja Solomona, koji, eto, putem "ovog glasnika" poziva kraljicu Bilqis da mu dode (okolnost koju navodi i Kur'an), crtež u boji na papiru, nastao između 1590.- 1600. godine, iz vremena Safavidske imperije (1502.-1736.g.), iz grada Kazvin, Iran, sada u Britanskom muzeju u Londonu, Engleska

"Kralj Solomon i kraljica od Sabe (Bilkis)", crtež na papiru, Otomanski majstor

"Kraljica od Sabe (Bilkis)", 16. vek, crtež iz turskog manuskripta

"Solomon i kraljica od Sabe (Bilkis)(?)", crtež iz ilustrovanog rukopisa, rani 19. vek, nepoznat autor, Iran, sada u muzeju umetnosti Metropoliten, u Njujorku, SAD

"Kralj Solomon i kraljica od Sabe (Bilkis)", crtež na papiru, Perzija, sada u Bridžmen art galeriji, u Londonu, Engleska

"Solomon i Bilkis (kraljica od Sabe)", 1585.g., perzijska Širaz škola crtanja, dvostrani crtež iz nacionalnog iranskog epa "Šahnama" ili "Knjiga kraljeva" (cela slika i detalji iste slike kraljice Bilkis – levo i kralja Solomona –desno)

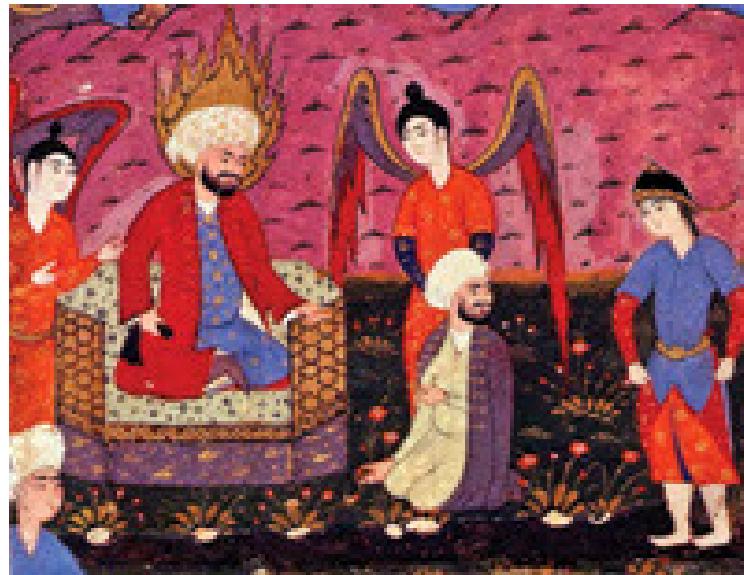
"Kralj Solomon i kraljica od Sabe (Bilqis)", perzijski manuskript

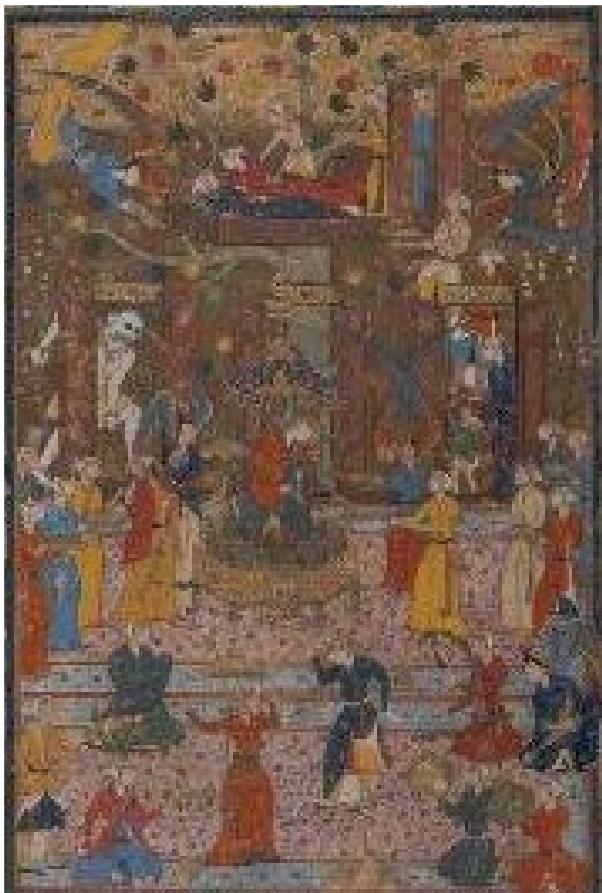
"Ustoličenje kraljice od Sabe", kraj 19. i početak 20. veka, tinta, neprozirni akvarel, zlato i srebro boja na papiru, Iran (slika levo gore)

**Crtež iz perzijskog manuskripta
sa prikazom "Solomona koji
prima kraljicu Bilkis (kraljicu od
Sabe)"**

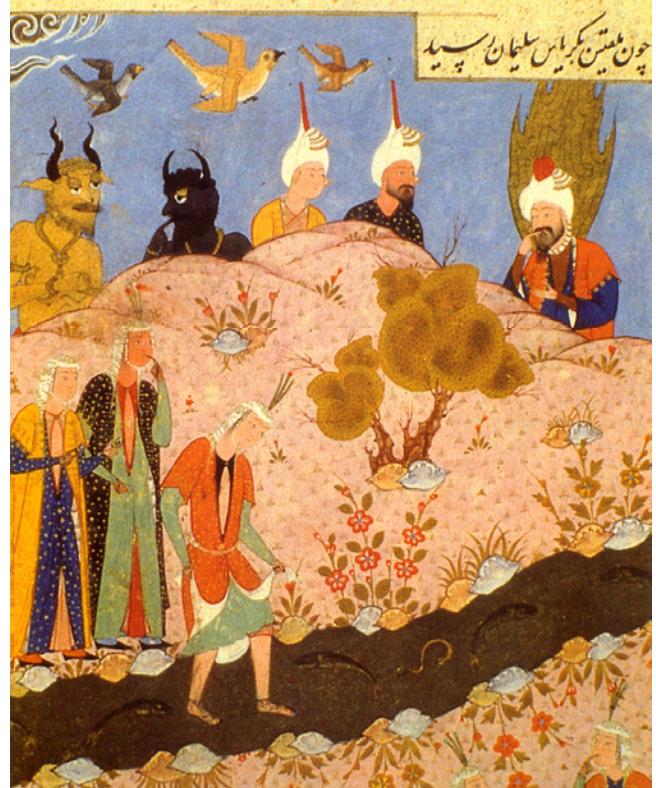
Kralj Solomon prima kraljicu Bilkis", crtež iz perzijskog manuskripta

“Dvorište za Bilkis (kraljicu od Sabe)”, druga polovina 16. veka, nastala verovatno u gradu Širaz, Iran, mastilo i zlatna boja na papiru, sada u Muzeju lepe umetnosti u Bostonu, SAD

“Sulejman (Solomon) posmatra Bilkis (kraljicu od Sabe) dok prelazi reku”

دان اب رحیم حنک مردم که دان سیدان دانندی خالی کردنی که ابست جانه خود را
بالا کشیدندی داین کار برای آن کرد که میند اینچه دیوان همچوپس که بودند حنان است یاد
چون میتوکن که ای سلیمان سید

Umetnička dela u indiskoj kulturi

Iako vrlo retko, prikaz motiva susreta kralja Solomona sa kraljicom od Sabe susrećemo i u indijskoj kulturi. Nesumljivo je da ovaj motiv svoje mesto u delima autora ove dalekoazijske zemlje ne crpi iz nekog autentičnog i autohtonog izvora. Šta više, sigurno je da je ta umetnička inspiracija nastala ili pod opštim uticajem intrigantnosti i privlačnosti ove teme, ili, što je verovatnije, pod uticajem islamske ili hrišćanske kulture. U svakom slučaju, slikom u nastavku, dajemo prikaz ovog motiva i u umetnosti Indije.

"Solomon i kraljica od Sabe", Utar Pradeš, Indija, Mugal (Mogul) era, 1760.g., autor Mir Kalan Kan, sada u Muzeju umetnosti u San Diegu, SAD

Sadržaj:

- 1. Uvod**
- 2. Umetnička dela u etiopskoj kulturi**
- 3. Umetnička dela u afričkim kulturama**
- 4. Umetnička dela u judeo-hrišćanskoj (jevrejsko-hrišćanskoj) kulturi**
 - Likovna dela – slike (ulje na platnu, tempera, pastel,...)
 - Crteži (akvarel, tinta, grafika, gravura, olovka, kreda, štampa)
 - Slike na zidu, freske i zidni reljefi
 - Mozaici
 - Duborezi – gravure u drvetu, bakru, bronzi, srebru i staklu
 - Crteži u knjigama, manuskripti, ilustracije, fotografije
 - Vezovi, tkanja, tapiserije
 - Vitraži na staklu
 - Skulpture - kipovi
 - Muzika
- 5. Umetnička dela u islamskoj kulturi**
- 6. Umetnička dela u indijskoj kulturi**